

Visby stift (org.nr 252010-0120)

Årsredovisning

2016

Innehållsförteckning

Förvaltningsberättelse	2
Väsentliga händelser under räkenskapsåret.....	5
Resultaträkning.....	8
Balansräkning.....	9
Kassaflödesanalys	11
Noter.....	12
Revisionsberättelse.....	21

Ce gs RE

Förvaltningsberättelse

Information om verksamheten

Visby stifts (org.nr. 252010-0120) grundläggande uppgift är att främja och ha tillsyn över församlingslivet, främst församlingarnas gudstjänstliv, undervisning, diakoni och mission samt förvaltning. Stiftets biskop och domkapitel har särskilda uppgifter enligt kyrkoordningen, bland annat tillsyn över de som är vigda till uppdrag i kyrkan. Stiftet ska också verka för en lämplig församlings- och pastoratsindelning, tillhandahålla de resurser som behövs för att biskop och domkapitel ska kunna utföra sina uppdrag, samt förvalta prästlönetillgångarna.

Alla belopp i denna årsredovisning uppges i tusentals kronor (tkr) där inte särskilt anges.

Stiftsfullmäktige är stiftets högst beslutande organ och sammanträder minst två gånger per år. Stiftsstyrelsen är stiftets verkställande organ (styrelse) som ansvarar för den löpande verksamheten och förvaltningen. Stiftsstyrelsen har utsett ett beredningsutskott som förbereder stiftsstyrelsens sammanträden och ärenden till stiftsstyrelsen. Stiftsstyrelsen sammanträder flera gånger per år. Kyrkans episkopala struktur kommer till uttryck i att det finns en biskop i ledning för stiftet.

I varje stift ska det finnas ett domkapitel. Domkapitlet ska självständigt fullgöra de uppgifter som anges i kyrkoordningen. Till domkapitlet utser stiftsfullmäktige en ledamot som är eller har varit domare samt tre övriga ledamöter. I varje kontrakt finns en kontraktsprost som utses av biskopen.

Utöver gällande lagstiftning och förordningar, tillämpar stiftet inomkyrkliga regelverk såsom kyrkoordningen (KO), Svenska kyrkans bestämmelser (SvKB) och medelsförvaltningspolicy. Inom personalområdet tillämpar stiftet Svenska kyrkans kollektivavtal. Stiftet har även upprättat olika typer av policys för t.ex. arbetsmiljö.

Främjande av ändamål

Visby stift ingår i en av Svenska kyrkans tre nivåer som liksom de övriga tolv stiftet har att utföra sitt uppdrag enligt kyrkoordningen. Det uppdraget är att "främja och ha tillsyn över församlingslivet" inom sitt pastorala område, dvs. tillse att församlingarnas grundläggande uppgift utförs. Det sker genom att stiftet fördelar och använder sina resurser på sätt som framgår av den nu framlagda årsredovisningen. Det innebär också att sörja för stiftets och kansliets egen egendom och åtaganden såsom mottagande av prästkandidater, visitationer etc.

Genom att medverka i det med Region Gotland och Länsstyrelsens gemensamma krisberedskapsråd får stiftskansliet på köpet en omvärldsanalys till gagn för det arbete med beredskapsplaner som enligt kyrkoordningen också åläggs stiftet.

Ett prioriterat område har varit att ansluta de ekonomiska enheter som vill till GIP (gemensam IT-plattform) samt att förbereda strukturer för att stift och ekonomiska enheter med tiden ska kunna ansluta sig till GAS (gemensamt administrativt stöd). Resurser har också använts för att

Cc dt gs

underlätta arbetet med en ändamålsenlig indelning i Sudertredingens kontrakt från och med 1 januari 2018.

Resultat och ställning

Årets resultat uppgår till -145 tkr (-886 tkr) vilket är 1 547 tkr bättre än det budgeterade resultatet. Det beror främst på ej tillsatta tjänster, sjukskrivningar och högre bidrag via RFB (riktat församlingsbidrag) än budgeterat. En återbetalning från FORA och oväntade flyktingmedel har också kommit Visby stift tillgodo, vilka heller inte var budgeterade. En del verksamheter inte haft lika höga kostnader som budgeterat; t.ex. domkapitel, gemensamma personalkostnader och lokalkostnader. Andra verksamheter har haft högre kostnader än budgeterat; t.ex. kostnad för vigningstjänsterna och kontraktsverksamheten. I årets resultat ingår också en kostnad för eventuell uttagsbeskattning av servicebyråverksamheten med 500 tkr.

Kyrkoavgiften tillsammans med erhållen ekonomisk utjämning utgör 87 % (88 %) av verksamhetens intäkter. Utdebiteringen av kyrkoavgiften har varit oförändrad 0:11 kr/skattekrona.

Målkapital

Stiftets mål för det egna kapitalets storlek uppgår till 7 400 tkr. Eget kapital överstiger fastställt målkapital med 5 912 tkr.

Flerårsöversikt

	2016	2015	2014	2013	2012
Allmänna förutsättningar					
Tillhöriga per den 31 december (antal)	39 480	40 219	40 998	41 567	42 415
Tillhöriga per den 31 december (andel av invånarna, %)	68,13%	70,17%	71,61%	72,7%	74,1%
Kyrkoavgift (%)	0,11	0,11	0,11	0,11	0,11
Medelantalet anställda	23,6	25,6	23,5	23,8	25,8
Resultat (tkr) *					
Verksamhetens intäkter	28 356	28 328	29 290	28 149	27 935
Verksamhetens resultat	-589	-1 240	435	2 359	1 605
Resultat från finansiella investeringar	444	354	1 043	742	559
Årets resultat	-145	-886	1 478	3 101	2 164
Kyrkoavgift	7 490	7 561	7 381	7 148	7 176
-varav slutavräkning					
Personalkostnader/Verksamhetens intäkter (%)	59,9	59,3	54,7	52,5	54,9
Av- och nedskrivningar/verksamhetens intäkter (%)	0,3	0,4	0,5	0,7	0,7
Ekonomisk ställning					
Fastställt mål för det egna kapitalets storlek	7 400	7 400	7 400	7 400	7 400
Eget kapital	13 313	13 458	14 343	12 865	9 764
Soliditet (%)	71,5	71,1	71,8	75,2	65,0

CC *gs* *dt*

Värdesäkring av det egna kapitalet (%)	-1	-6	11,5	31,8	28,5
Likviditet (%)	172	161	186		

*stiftet har, i enlighet med reglerna i K3, valt att inte räkna om uppgifterna under Resultat för åren 2010-2013.

Definitioner

- Kyrkoavgift (%) – anges i procent av den kommunalt beskattningsbara inkomsten.
- Varav slutavräkning – För förklaring se redovisningsprinciper
- Personalkostnader/verksamhetsintäkter (%) – Uppgiften beräknas som resultaträkningens personalkostnader dividerat med resultaträkningens summa verksamhetens intäkter.
- Av- och nedskrivningar/verksamhetens intäkter (%) - Uppgiften beräknas som resultaträkningens av- och nedskrivningar av anläggningstillgångar dividerat med resultaträkningens summa verksamhetens intäkter.
- Soliditet (%) – Uppgiften beräknas som utgående eget kapital dividerat med balansomslutningen (totala tillgångar i balansräkningen)
- Värdesäkring av eget kapital (%) – Uppgiften beräknas som årets resultat dividerat med ingående eget kapital.
- Likviditet (%) – Uppgiften beräknas som utgående omsättningstillgångar dividerat med kortfristiga skulder.

Co   *gs*   *AE*

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

Under hösten 2016 genomfördes en utvärdering av den nya stiftsorganisationen, som infördes den 1 januari 2015, med personalen och i samråd med fackliga parter. Det har blivit en bättre och tydligare organisation, men det saknas ännu en övergripande målbild och instruktioner för de två enheterna – förvaltningsenheten och utvecklingsenheten, vilket återstår att göra.

Representanter för stiftet och kyrkan på nationell nivå har under året mötts för att diskutera viktiga och angelägna frågor och händelser i nutid och på längre sikt. I nutid kan nämnas flykting- och asylfrågan samt den av kyrkomötet antagna utredningen "Gemensamt ansvar – en utredning om fastigheter och utjämningsystem" och på litet längre sikt kan nämnas kyrkans framtida kapitalsituation.

Den samordningsfunktion som stiftet har mellan lokal och nationell nivå angående asyl- och flyktingfrågan har för Visby stift fortsatt under 2016. Det har varit i form av coachning och fördelning av ekonomiska bidrag till det arbete som många församlingar och pastorat haft med anledning av att asylsökande människor placerats i olika boenden runt om i stiftet.

Kyrkomötet fattade i november 2016 beslut om de förslag som utredningen "Gemensamt ansvar – en utredning om fastigheter och utjämningsystem" lagt fram. Det övergripande syftet med utredningen var att lägga fram förslag som effektiviserar förvaltningen av kyrkobyggnader och eventuellt andra fastigheter, såväl ekonomiskt som kompetensmässigt.

I relation till antalet medlemmar finns det betydligt fler byggnader, såväl kyrkor som övriga byggnader, i församlingar och pastorat i gles- och landsbygd och i mindre tätorter än i större städer. Kyrkor och andra fastigheter står för en betydande del av kostnaderna för Svenska Kyrkan, så även i Visby stift. Mot bakgrund av den ekonomiska utvecklingen finns det ett behov av att minska kostnaderna för fastigheter. Detta kan göras genom att dels reducera fastighetsinnehavet, dels effektivisera fastighetsförvaltningen. Vad det kan betyda för Visby stift ur tillsyn- och främjande perspektiv är svårt att säga.

Inom ramen för kyrkomötets beslut utifrån utredningen finns även ett förslag till ett nytt utjämningsystem. Detta får en direkt negativ effekt för Visby stifts ekonomi redan år 2018. Det totala stiftsbidraget – netto från nationell nivå till Visby stift, kommer att minska med ca två miljoner kronor. Anledningen till det är att kyrkobyggnadsbidraget försvinner och ersätts med ett kyrkounderhållsbidrag som är direktaviserat till församlingar och pastorat. Skillnaden är att kyrkobyggnadsbidraget kan stiftet disponera fritt, medan kyrkounderhållsbidraget ska gå till församlingar och pastorat. Det pågår en dialog med nationell nivå med anledning av detta. Visby stifts bedömning utifrån besluten kring Gemensamt ansvar och frågan om utjämningsystemet är att Visby stift kan vara nere på målkapitalet fortare än beräknat.

Angående kyrkans kapitalsituation har det sin grund i att Svenska kyrkan befinner sig i en brytningstid och står inför stora utmaningar nu och i framtiden. Utmaningarna handlar om förändringar i både samhälle och kyrka. De prognoser som gjorts över den framtida medlemsutvecklingen och de framtida intäkterna från kyrkoavgiften visar på en nedåtgående trend som innebär att Svenska kyrkan framöver kommer att kraftigt behöva minska sina kostnader. För att skapa förutsättningar för ett kyrkoliv som är långsiktigt hållbart – ekonomiskt, andligt, ekologiskt och socialt, har frågan om Svenska kyrkans kapitalbehov lyfts i dialog mellan kyrkostyrelsen och stiftet. En tydlig ansvarsfördelning mellan enskilda

ce gb de

församlingar/pastorat och stift diskuteras samt vilket ansvar som lämpligen bärs gemensamt av trossamfundet Svenska kyrkan.

Ett flertal personer på kansliet har tagits i anspråk för biskopsvisitationer, något som ingår i biskopens uppdrag enligt kyrkoordningen. Arbetsmässigt har domkapitlets uppgift som tillsynsorgan över ämbetsbärare under det gångna året medfört mycket arbete, utöver behörighetsprövningarna och yttrandena i tillsättningsärenden, dels på Gotland dels inom Svenska kyrkan i utlandet.

Under året har stiftets strukturutskott arbetat med ett förslag till en ändamålsenlig indelning i Sudertredingens kontrakt. Förslaget att Alva, Hemse och Rone församling, Havdhems församling och Hoburgs församling bildar ett nytt pastorat från och med 1 januari 2018 beslutades av stiftsstyrelsen den 14 december 2016.

Romaklostets pastorat inledde sin verksamhet den 1 januari 2016.

I takt med att antalet ekonomiska enheter blir färre genom samgående av församlingar och pastorat, behöver stiftet se över rutiner och arbetssätt så att de är anpassade till det nya läget.

Finansiella instrument

Stiftets riktlinjer för kapitalförvaltningen regleras i ett av fullmäktige fastställt medelsförvaltningsreglemente. Gällande reglemente antogs under år 2011 och innehåller bland annat etiska kriterier för placeringsval, avkastningsmål samt regler för portföljsammansättning. Vid utgången av 2016 hade stiftet långfristiga värdepappersinnehav ett marknadsvärde om 12 022 tkr. Stiftet gör regelbundet en översyn av sina riktlinjer för finansiella instrument.

Framtida utveckling samt väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

Kyrkoavgiften för kommande år är enligt följande (tkr):

Tkr	Plan 2019	Plan 2018	Beslutad för 2017	Utfall 2016	Förändring mellan 2015 och 2016 (%)
Kyrkoavgift	7 300	7 300	7 895	7 490	-1 %

Stiftet kommer att fortsätta arbetet med att implementera kyrkans gemensamma IT-plattform (GIP) och andra gemensamma administrativa system (GAS) parallellt med indelningsfrågorna. Under 2016 tecknade Visby stift ett treårsavtal med Norra Gotlands pastorat och Romaklostets pastorat om GAS-införande där stiftet under dessa år står för kostnaden.

Visby stifts bidrag till pastorat/församlingar och Samfälligheten Gotlands kyrkor fastställs i budgeten och beloppet har det senaste åren uppgått till 2 100 tkr. De stora bidragsmottagarna är Visby Domkyrkoförsamling (1 000 tkr) och Samfälligheten Gotlands kyrkor (500 tkr).

Under 2016 har stiftet haft flera prästpraktikanter. I juni 2016 prästvigdes en kandidat för tjänst i Visby stift. Totala kostnader för vigningstjänsterna har uppgått till 1 177 tkr, vilket är 155 tkr högre än budget. Under de närmaste åren kommer det att vara ytterligare präst- och diakonvigningar.

ce gs KE

Miljöinformation

Stiftet bedriver ingen enligt miljöbalken tillstånds- eller anmälningspliktig verksamhet.

Förvaltade stiftelser

Stiftet förvaltar 4 (4) stiftelser med ett totalt utgående eget kapital om 2 096 tkr (2 099 tkr)

Ce GS PE

Resultaträkning	Not	2016	Budget 2016	2015
Verksamhetens intäkter				
Kyrkoavgift		7 490	7 528	7 561
Erhållen inomkyrklig utjämning	2	17 270	17 280	17 280
Erhållna gåvor	3	24	0	0
Erhållna bidrag	4	1 327	400	1 652
Nettoomsättning	5,6	1 319	871	1 362
Övriga verksamhetsintäkter		926	132	473
Summa verksamhetens intäkter		28 356	26 211	28 328
Verksamhetens kostnader				
Lämnad inomkyrklig utjämning	2	-2 098	-2 100	-2 674
Kostnader för varor, material och vissa köpta tjänster		-356	-340	-381
Övriga externa kostnader	6,7	-9 439	-9 920	-9 608
Personalkostnader	8	-16 975	-15 786	-16 791
Av- och nedskrivningar av materiella anläggningstillgångar	10	-77	-147	-114
Övriga verksamhetskostnader				
Summa verksamhetens kostnader		-28 945	-28 293	-29 568
Verksamhetens resultat		-589	-2 082	-1 240
Resultat från finansiella investeringar	9			
Resultat från finansiella anläggningstillgångar		404	300	335
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter		41	90	21
Räntekostnader och liknande resultatposter		-1		-2
Resultat efter finansiella poster		-145	-1 692	-886
Årets resultat		-145	-1 692	-886

Balansräkning	Not	2016-12-31	2015-12-31
----------------------	------------	-------------------	-------------------

TILLGÅNGAR

Anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar

Inventarier, verktyg och installationer	10	119	196
		119	196

Finansiella anläggningstillgångar

Långfristiga värdepappersinnehav	11	10 901	10 553
		10 901	10 553

Summa anläggningstillgångar		11 020	10 749
------------------------------------	--	---------------	---------------

Omsättningstillgångar

Varulager		10	10
-----------	--	----	----

Kortfristiga fordringar

Kundfordringar		513	501
Övriga fordringar	15	683	1 368
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	12	1 460	2 339
		2 656	4 208

Kassa och Bank	13,17	4 922	3 962
----------------	-------	-------	-------

Summa omsättningstillgångar		7 588	8 180
------------------------------------	--	--------------	--------------

Summa Tillgångar		18 608	18 929
-------------------------	--	---------------	---------------

Ce GB DE

Balansräkning Not 2016-12-31 2015-12-31

EGET KAPITAL OCH SKULDER

Eget kapital

Balanserat resultat		13 458	14 344
Årets resultat		-145	-886
Summa eget kapital		13 313	13 458

Avsättningar

Avsättning för skatt	14	903	403
----------------------	----	-----	-----

Kortfristiga skulder

Leverantörsskulder		726	867
Övriga skulder	15	2 148	2 515
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	16	1 518	1 686
Summa kortfristiga skulder		4 392	5 068

Summa eget kapital och skulder		18 608	18 929
---------------------------------------	--	---------------	---------------

Eget kapital

	Balanserat resultat	Årets resultat	Summa eget kapital
Eget kapital 2015-12-31	14 344	-886	13 458
Omföring av föregående års resultat	-886	886	0
Rättelse av fel före räkenskapsårets början	0	0	0
Årets resultat		-145	-145
Eget kapital 2016-12-31	13 458	-145	13 313

oe gs RE

Kassaflödesanalys	Not	2016	2015
Den löpande verksamheten			
Resultat efter finansiella poster		-145	-886
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet			
Avskrivningar		77	114
Övriga poster som inte ingår i kassaflödet		600	403
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapitalet		532	-369
Kassaflöde från förändring i rörelsekapital			
Minskning/ökning av kortfristiga fordringar		1 552	-527
Ökning/minskning av kortfristiga skulder		-676	-570
Kassaflöde från den löpande verksamheten		1 408	-1 466
Investeringsverksamheten			
Förvärv av materiella anläggningstillgångar		0	0
Förvärv av finansiella anläggningstillgångar		-448	-1 382
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar		0	0
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-448	-1 382
Årets kassaflöde		960	-2 848
Likvida medel vid årets början		3 962	6 810
Likvida medel vid årets slut		4 922	3 962
Specifikation av likvida medel vid årets slut 17			
Kassa och Bank		4 922	3 962

Ca GS RE

Noter

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Från och med räkenskapsåret 2014 upprättas årsredovisningen med tillämpning av årsredovisningslagens (1995:1554) och Bokföringsnämndens BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3). Vidare tillämpas rekommendationer utgivna av Svenska Kyrkans Redovisningskommitté (KRED). Övergången från tidigare regelverk har gjorts i enlighet med föreskrifterna i K3:s kapitel 35, vilket bland annat innebär att jämförelsetalen för 2013 har räknats om och att omräknade jämförelsetal presenteras i resultat- och balansräkning samt kassaflödesanalys och noter.

Intäktsredovisning

Intäkter redovisas till det verkliga värde av vad som erhållits eller kommer att erhållas och som är för egen räkning. Som för egen räkning inkluderas även medel där avsikten är att de helt eller delvis ska fördelas till andra juridiska personer men där fördelning grundas på beslut inom stiftet.

Kyrkoavgift

Svenska kyrkans huvudintäkt utgörs av kyrkoavgiften. I enlighet med lag om avgift till registrerat trossamfund får Svenska kyrkan statlig hjälp med uppbörd, taxering och indrivning av kyrkoavgiftsmedlen. Det slutliga utfallet av kyrkans avgiftsunderlag erhålls först två år efter avgiftsgrundande år och därför är Svenska kyrkan berättigad att uppbära ett förskott från staten, fördelat med en tolfedel per månad. Samtidigt med utbetalningen av förskottet sker en avräkning av det slutliga avgiftsunderlaget två år tillbaka. Kyrkoavgiften intäktsredovisas i takt med utbetalningarna från staten.

Erhållen inomkyrklig utjämning

Inom Svenska kyrkan finns ett utjämningsystem där Svenska kyrkans nationella nivå omfördelar medel mellan trossamfundets organisatoriska delar. Inom ramen för utjämningsystemet tilldelas stiftens årligen medel för viss basverksamhet inom stiftet (stiftsbidrag). Det beslutade stiftsbidraget kan erhållas dels via utbetalning från nationella nivån, dels i form av så kallad särskild utjämningsavgift från de stiftvis förvaltade prästlönstillgångarna. Stiftsbidrag och särskild utjämningsavgift intäktsförs det år de avser.

Utöver den utjämning som regleras inom ramen för kyrkoordningen kan Svenska kyrkans högsta beslutande organ, kyrkomötet, besluta om att av nationella nivåns kapital fördela medel till regional och lokal nivå. Besluten är vanligtvis förenade med villkor. Intäktsredovisning sker då enligt de generella principerna för bidrag i K3, se nedan.

Erhållna gåvor, bidrag och offentliga bidrag

Erhållna gåvor redovisas som intäkt i den period de mottagits. Bidrag och offentliga bidrag intäktsredovisas efter hand som villkor som är förknippade med bidragen uppfylls. Bidrag till anläggningstillgångar har reducerat anskaffningsvärdet på anläggningstillgångarna.

Nettoomsättning

Intäkt av varor och tjänster redovisas normalt vid försäljningstillfället.

Ce gs KE

Lämnad inkom kyrklig utjämning och lämnade övriga bidrag

Stiftet utgör en länk i det inomkyrkliga utjämningsystem som beskrivs under Erhållen inkom kyrklig utjämning ovan. Såväl lämnad inkom kyrklig utjämning som övriga lämnade bidrag skuldförs normalt när beslut om bidrag fattas såvida det inte av beslutet framgår att bidraget ska finansieras med kommande års intäkter. I det senare fallet skuldförs bidraget först under det finansieringsår som anges i beslutet. Beslutade, ej skuldförda, lämnade bidrag redovisas som eventualförpliktelse.

Leasing

All leasing, både när stiftet är leasetagare och leasegivare, redovisas som operationell leasing, dvs. leasingavgifterna, inklusive en första förhöjd avgift, redovisas som intäkt/kostnad linjärt över leasingperioden. Uppgifterna om avgifter i noten är redovisade i nominella belopp. Med leasingperiod avses den period som leasingtagaren har avtalat att leasa en tillgång.

Inkomstskatt

Stiftens inskränkta skattskyldighet regleras i 7 kap. inkomstskattelagen (1999:1229).

I den mån stiftet bedriver näringsverksamhet är huvudregeln att näringsverksamheten är skattepliktig. Näringsverksamhet kan undantas från skatteplikt om den har naturligt anknytning till det allmännyttiga ändamålet eller är hävdvunnen finansieringskälla. Även normalt sett skattepliktig näringsverksamhet kan i vissa fall undantas från beskattning om huvudsaklighetsprincipen är tillämplig (se vidare not 18).

Stiften är befriad från inkomstskatt i sin ideella verksamhet eftersom den uppfyller kraven som samhällsnyttig enligt skattelagstiftningen.

Materiella anläggningstillgångar

I stiftet finns materiella anläggningstillgångar redovisade enligt två olika definitioner i K3:

Som grundregel gäller att en materiell anläggningstillgång är en fysisk tillgång som innehas för att bedriva näringsverksamhet (ge ekonomiska fördelar/kassaflöde).

För ideell sektor gäller att materiell anläggningstillgång också omfattar fysisk tillgång som innehas för det ideella ändamålet även om grundregeln inte är uppfylld.

De flesta anläggningstillgångar har klassificerats utifrån den senare regeln då stiftets ändamål är religiös verksamhet.

Nedskrivningsprövning sker alltid för sådana tillgångar som inte längre uppfyller något av kraven ovan för att definieras som materiella anläggningstillgångar.

Inventarier med ett anskaffningsvärde under 50 % av prisbasbeloppet dvs. 22 150 kr, har utifrån väsentlighetsbedömning redovisats som kostnad.

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med avskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår utgifter som direkt kan hänföras till förvärvet av tillgången.

Bidrag och offentliga bidrag som avser förvärv av materiell anläggningstillgång reducerar tillgångens anskaffningsvärde.

Ce gs LF

Realisationsvinst respektive realisationsförlust vid avyttring av en materiell anläggningstillgång redovisas som övriga verksamhetsintäkter respektive övriga verksamhetskostnader.

Materiella anläggningstillgångar skrivs av systematiskt över tillgångens bedömda nyttjandeperiod. När tillgångarnas avskrivningsbara belopp fastställs, beaktas i förekommande fall tillgångens restvärde. Linjär avskrivningsmetod används.

Följande avskrivningstider tillämpas:

Datautrustning	3-5 år
Övriga inventarier, installationer och verktyg	5-10 år

Finansiella instrument

Finansiella instrument som redovisas i balansräkningen inkluderar värdepapper, kundfordringar och övriga fordringar, kortfristiga placeringar, leverantörsskulder och låneskulder. Instrumenten redovisas i balansräkningen när stiftet blir part i instrumentets avtalsmässiga villkor.

Finansiella tillgångar tas bort från balansräkningen när rätten att erhålla kassaflöden från instrumentet har löpt ut eller överförs och stiftet har överfört i stort sett alla risker och förmåner som är förknippade med äganderätten.

Finansiella skulder tas bort från balansräkningen när förpliktelserna har reglerats eller på annat sätt upphört.

Långfristiga värdepappersinnehav – portföljvärdering

Stiftet har definierat en värdepappersportfölj. Portföljen ingår i posten andra långfristiga värdepappersinnehav i balansräkningen. För de instrument som ingår tillämpas värderingsprincipen på portföljen som helhet. Det innebär att vid prövning av lägsta värdets princip/prövning av nedskrivningsbehov avräknas orealiserade förluster mot orealiserade vinster inom portföljen.

Kundfordringar och övriga fordringar

Fordringar redovisas som omsättningstillgångar med undantag för poster med förfallodag mer än 12 månader efter balansdagen, vilka klassificeras som anläggningstillgångar. Fordringar tas upp till det belopp som förväntas bli inbetalt efter avdrag för individuellt bedömda osäkra fordringar.

Kortfristiga placeringar

Värdepapper som är anskaffade med avsikt att innehas kortsiktigt redovisas inledningsvis till anskaffningsvärde och i efterföljande värderingar i enlighet med lägsta värdets princip till det lägsta av anskaffningsvärde och marknadsvärde.

Låneskulder och leverantörsskulder

Låneskulder och leverantörsskulder redovisas initialt till anskaffningsvärde efter avdrag för transaktionskostnader.

CE GS DE

Avsättningar

Med avsättningar avses förpliktelse på balansdagen som är säkra eller sannolika till sin förekomst men ovissa till belopp eller till den tidpunkt då de ska infrias. Avsättning redovisas med det belopp som motsvarar den bästa uppskattningen av den utbetalning som krävs för att reglera åtagandet.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen upprättas enligt indirekt metod och visar stiftets in- och utbetalningar uppdelade på löpande verksamheten, investeringsverksamheten eller finansieringsverksamheten. Det redovisade kassaflödet omfattar endast transaktioner som medfört in- eller utbetalningar. Som likvida medel klassificerar stiftet, förutom kassamedel, disponibla tillgodohavanden hos banker och andra kreditinstitut, kyrkkontot samt kortfristiga likvida placeringar som är noterade på en marknadsplats.

Not 2 Erhållen och lämnad inomkyrklig utjämning

Regler om ekonomisk utjämning återfinns i Kyrkoordningen. I tabeller nedan finns specifikationer av transfereringar inom utjämningsystemet och av övriga inomkyrkliga bidrag.

Erhållen inomkyrklig utjämning:	2016	2015
Särskild utjämningsavgift (utdelning från PLT)	1 250	2 000
Stiftsbidrag	16 020	15 280
Lämnad inomkyrklig utjämning:		
Bidrag till övrig församlingsverksamhet och Samfälligheten Gotlands kyrkor	-2 098	-2 674

Not 3 Erhållna gåvor

	2016	2015
Gåvor redovisade i resultaträkningen		
Stiftskollekter till egen verksamhet	24	0
Summa	24	0

Not 4 Erhållna bidrag

Bidrag och offentliga bidrag redovisade i resultaträkningen	2016	2015
Kyrkoantikvarisk ersättning	733	968
Arbetsmarknadsbidrag (har reducerat personalkostnader)	88	193
Övriga bidrag (SKUT och övr.bidrag).	594	684
Summa	1 415	1 845

Not 5 Nettoomsättning

	2016	2015
Hysesintäkter	66	71
Prästlönetillgångarna	1 069	1 107
Samfälligheten Gotlands kyrkor	184	184
Summa	1 319	1 362

cc gs dk

Not 6 Operationella leasingavtal

	2016	2015
Not avseende uppgifter som leasetagare		
Framtida minimileaseavgifter som ska erläggas avseende icke uppsägningsbara leasingavtal:		
Förfaller till betalning inom ett år	2 074	2 093
Förfaller till betalning senare än ett men inom fem år	175	1 628
Förfaller till betalning senare än fem år	0	0
Under perioden kostnadsförda leasingavgifter	2 304	2 043

Den operationella leasingen utgörs av hyrda kopieringsmaskiner, hyra av leasingbil, städtjänster, telefonväxel och lokaler (Helgeandshuset och biskopsgården). Avtalet om hyra av lokalerna för stiftskansli löper på tre år med möjlighet till förlängning. Storleken på de framtida leasingavgifterna redovisas till nominellt belopp.

	2016	2015
Not avseende uppgifter som leasegivare		
Framtida minimileaseavgifter som kommer att erhållas Avseende icke uppsägningsbara leasingavtal:		
Förfaller till betalning inom ett år	112	163
Förfaller till betalning senare än ett men inom fem år	0	0
Förfaller till betalning senare än fem år	0	0
Under perioden erhållna leasingavgifter	282	282

Stiftet hyr ut lokaler till Samfälligheten Gotlands Kyrkor, Fastighetsbolaget Blåeld (t.o.m. 2016-12-31), Prästlönetillgångar i Visby stift och Skogssällskapet.

Not 7 Arvode och kostnadsersättning till revisorer

	2016	2015
Kvalificerade revisorer		
Grant Thornton		
Revisionsuppdrag	58	69
Övriga valda revisorer	3	0
Revisionsuppdrag		

Med revisionsuppdrag avses arbetsuppgifter som det enligt lag ankommer på stiftens revisorer att utföra samt rådgivning eller annat biträde som föranleds av iakttagelser vid sådana arbetsuppgifter.

Not 8 Personal

	2016	2015
Medelantalet anställda		
Kvinnor	13,33	15,37
Män	10,26	10,26
<hr/> Totalt medelantal anställda	<hr/> 23,59	<hr/> 25,63

Ce   *gb*   *RE*

I medelantalet anställda ingår inte anställda som uppburit ersättning som understiger ett halvt prisbasbelopp 22 150 kr (22 250 kr). Detta har gjorts med stöd av BFNAR 2006:11.

Könsfördelningen i Stiftsstyrelsen och bland ledande befattningshavare	2016			2015		
	Antal på balansdagen			Antal på balansd.		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Ledamöter i stiftsstyrelsen	4	8	12	4	8	12
Ledande befattningshavare	0	3	3	0	3	3

	2016	2015
Löner, arvoden och andra ersättningar tkr		
Ledamöter i stiftsstyrelse samt biskop*	1 088	1 072
Anställda	10 960	11 039
Summa	12 048	12 111

*Arvoden till förtroendevalda i stiftsfullmäktige, stiftsstyrelse m.fl. organ redovisas i resultaträkningen på raden Personalkostnader.

	2016	2015
Arbetsmarknadsbidrag		
Under året erhållet arbetsmarknadsbidrag	88	193

	2016	2015
Ersättning till stiftsstyrelsens ordförande tkr		
Till ordföranden i stiftsstyrelsen tillika stiftets biskop har löner, arvoden och andra ersättningar utgått med	972	928

	2016	2015
Pensionskostnader och andra sociala avgifter tkr		
Pensionskostnader exkl. särskild löneskatt	1 157	894
Andra sociala avgifter enligt lag och avtal	3 613	3 584

Stiftet har inga övriga utfästelser om pensioner eller avgångsvederlag till personer i ledande ställning.

Not 9 Resultat från finansiella investeringar

	2016	2015
Resultat från finansiella anläggningstillgångar		
Utdelning	504	335
Realisationsresultat vid försäljning	0	0
Nedskrivning	-100	0
Summa	404	335

	2016	2015
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter		
Räntor	42	21

Not 10 Inventarier, verktyg och installationer

	2016	2015
Ingående anskaffningsvärde	1 788	1 788
Inköp	0	0
Utrangeringar	0	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	1 788	1 788

Netto anskaffningsvärde	1 788	1 788
-------------------------	-------	-------

Ca *gs* *st*

Ingående avskrivningar	-1 592	-1 478
Utrangeringar	0	0
Årets avskrivningar	-77	-114
Utgående ackumulerade avskrivningar	-1 669	-1 592
Utgående redovisat värde	119	196

Not 11 Värdepappersinnehav

Värdepappersinnehav	Anskaffningsvärde	Bokfört värde	Marknadsvärde på balansdagen
Långfristiga värdepappersinnehav			
Noterade aktier	7	7	7
Noterade aktiefonder	5 749	5 749	7 119
Noterade räntebärande värdepapper	5 145	5 145	4 896
Summa värdepappersinnehav	10 901	10 901	12 022

Förändring av långfristiga värdepappersinnehav	2016	2015
Ingående ackumulerade anskaffningsvärden	10 553	9 171
Investeringar under året	448	1 382
Försäljningar/avyttringar	0	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	11 001	10 553
Ingående ackumulerade nedskrivningar	0	0
Nedskrivning	-100	0
Utgående ackumulerade nedskrivningar	0	0
Utgående bokfört värde	10 901	10 553

Not 12 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

	2016	2015
Förutbetalda hyror	328	472
Försäkringspremier	30	33
Upplupna ränteintäkter	24	0
Övriga poster (varav upplupen KAE 213 tkr, RFB 278 tkr, GIP 351)	1 078	1 784
Summa	1 460	2 339

Not 13 Kassa och bank

Av behållningen på kassa och bank utgör 4 849 tkr behållning på det s.k. kyrkkontot. Kyrkkontot utgör i juridisk mening en fordran på Svenska kyrkans nationella nivå. De regelverk som styr kyrkkontot är dock av sådan karaktär att fordran i redovisningssammanhang ses som ett ordinärt banktillgodohavande.

Ce GS KE

Not 14 Avsättningar

Avsättning för eventuell uttagsbeskattning av servicebyråverksamheten (ekonomisk samverkan) vid Visby stift. Visby stift utför ekonomi- och lönetjänster åt flertalet församlingar och pastorat på Gotland. Kyrkokansliet vill ha ett svar av Skatteverket om denna typ av verksamhet ska uttagsbeskattas eller inte. Rättsläget är fortfarande oklart.

Not 15 Övriga fordringar och skulder

Övriga fordringar	2016	2015
Skattefordran	676	716
<u>Övriga fordringar</u>	<u>7</u>	<u>652</u>
Summa	683	1 368

Övriga skulder	2016	2015
Momsskuld	158	141
Personalskulder	1 248	1 446
F.d. ändamålsbestämda medel	556	603
<u>Övriga skulder</u>	<u>186</u>	<u>325</u>
Summa	2 148	2 515

Från och med 2014 redovisas f.d. ändamålsbestämda medel under Övriga skulder. Skuld avseende avgifter till Kyrkans pensionskassa (638 tkr) ingår i personalskulder.

Not 16 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	2016	2015
Upplupna lönekostnader (semesterlöner, kompbank)	959	1 034
Upplupna sociala avgifter	305	334
<u>Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter</u>	<u>254</u>	<u>318</u>
Summa	1 518	1 686

Not 17 Likvida medel

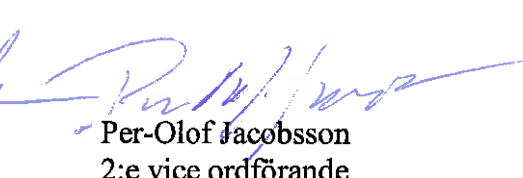
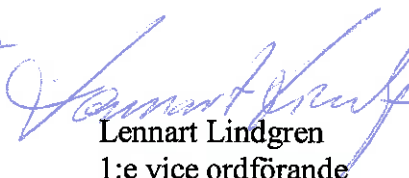
<u>Specifikation av likvida medel vid årets slut</u>	2016	2015
Kassa	1	2
Bank	4 921	3 960

Ce GS RE

Visby 2017-04-18

Biskop Sven-Bernhard Fast
Ordförande stiftsstyrelsen

Lennart Lindgren
1:e vice ordförande

Per-Olof Jacobsson
2:e vice ordförande

Hilbert Karlqvist

Peder Fohlin

Lilian Edwards

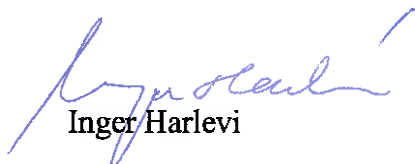
Johan Aronsson

Ewy Klinth

Karin Hjorth

Inger Harlevi

Curt Broberg

Henrik Danielsson

Min revisionsberättelse har avlämnats den 7/5.....2017

Anita Levander
Auktoriserad revisor

Göran Bergfasth

Jan Löwenborg

REVISIONSBERÄTTELSE

Till stiftsfullmäktige i Visby Stift
Org.nr. 252010-0120

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Visby Stift för år 2016.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Visby Stifts finansiella ställning per den 31 december 2016 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att stiftsfullmäktige fastställer resultaträkningen och balansräkningen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Revisorernas ansvar enligt denna sed beskrivs närmare i avsnitten "Den auktoriserade revisorns ansvar" samt "Den förtroendevalde revisorns ansvar". Vi är oberoende i förhållande till stiftet enligt god revisionssed i Sverige. Jag som auktoriserad revisor har fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Annan information än årsredovisningen

Det är stiftsstyrelsen som har ansvaret för den andra informationen. Den andra informationen består av verksamhetsberättelsen (men innefattar inte årsredovisningen och vår revisionsberättelse avseende denna).

Vårt uttalande avseende årsredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Stiftsstyrelsens ansvar

Det är stiftsstyrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Stiftsstyrelsen ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar stiftsstyrelsen för bedömningen av stiftets förmåga att fortsätta verksamheten. Den uppger, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om stiftsstyrelsen avser att upplösa stiftet, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Den auktoriserade revisorns ansvar

Jag har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Mitt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer jag riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för mina uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.

- skaffar jag mig en förståelse av den del av stiftets interna kontroll som har betydelse för min revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala mig om effektiviteten i den interna kontrollen.

- utvärderar jag lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i stiftsstyrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.

- drar jag en slutsats om lämpligheten i att stiftsstyrelsen använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Jag drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om stiftets förmåga att fortsätta verksamheten. Om jag drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste jag i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Mina slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för

revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett pastorat inte längre kan fortsätta verksamheten.

- utvärderar jag den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Jag måste informera stiftsstyrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Jag måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de betydande brister i den interna kontrollen som jag identifierat.

Den förtroendevalde revisorns ansvar

Jag har att utföra en revision enligt kyrkoordningen och revisionslagen och därmed enligt god revisionssed i Sverige. Mitt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och om årsredovisningen ger en rättvisande bild av stiftets resultat och ställning.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av stiftsstyrelsens förvaltning för Visby Stift för år 2016.

Vi tillstyrker att stiftsfullmäktige beviljar stiftsstyrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalande

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet "Revisorns ansvar". Vi är oberoende i förhållande till stiftet enligt god revisorssed i Sverige. Jag som auktoriserad revisor har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Stiftsstyrelsens ansvar

Stiftsstyrelsen ansvarar för stiftets organisation och förvaltning av stiftets angelägenheter enligt kyrkoordningen. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma stiftets ekonomiska situation och att tillse att stiftets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och stiftets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon ledamot av stiftsstyrelsen i något väsentligt avseende företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot stiftet.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot stiftet.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder den auktoriserade revisorn professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på den auktoriserade revisorns professionella bedömning och övriga valda revisors bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för stiftets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna

åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet.

Visby den 7/5 2017

Anita Levander

Auktoriserad revisor

Jan Löwenborg

Göran Bergfasth

Verksamhetsberättelse Visby stift 2016

Diarienummer S201 2017-21

Beslutad av stiftsstyrelsen 2017-04-18

Biskop Sven-Bernhards betraktelse över 2016	2
Inledning	4
Verksamhetsberättelse för utvecklingsenheten 2016	8
171 Stiftsprojekt (budget 0 tkr, utfall 0 tkr)	9
174 Hovpredikant (budget 20 tkr, utfall 19 tkr)	9
202 Stiftsmässor (budget 60 tkr, utfall 61 tkr)	9
220 Kontraktssverksamhet (budget 150 tkr, utfall 192 tkr)	10
261 Präst- och diakonmöte 2015 (budget 50 tkr, utfall 3 tkr)	10
270 Kommunikation (budget 599 tkr, utfall 520 tkr)	10
300 Utvecklingsenheten (budget 6 793 tkr, utfall 6 364 tkr)	11
301 Pilgrim (budget 25 tkr, utfall 14 tkr)	11
302 SKUT diakoni (budget 33 tkr, utfall 32 tkr)	12
304 Visitationer (budget 50 tkr, utfall 13 tkr)	12
306 Fortbildning (budget 416 tkr, utfall 387 tkr)	12
307 Rekrutering av präster och diakoner (budget 1 022 tkr, utfall 1 177 tkr)	13
365 Nätverk (budget 94 tkr, utfall 80 tkr)	14
366 Telefonsjälvård (budget 100 tkr, utfall 71 tkr)	14
368 Diakoni och samhälle (budget 129 tkr, utfall 102 tkr)	15
369 Kyrkomusikalisk utveckling (budget 130 tkr, utfall 142 tkr)	16
371 Barn-, ungdoms- och konfirmandverksamhet (budget 195 tkr, utfall 120 tkr)	16
372 Internationellt arbete (budget 185 tkr, utfall 146 tkr)	16
373 Romaklosterprojektet (budget 75 tkr, utfall 75 tkr)	18
374 Anglican-Lutheran konferens (budget 100 tkr, utfall 100 tkr)	18
376 Migrationsarbete (budget 75 tkr, utfall 60 tkr)	18
377 Sjukhuskyrkan (budget 16 tkr, utfall 0 tkr)	19
378 Ekumenik (budget 13 tkr, utfall 3 tkr)	19
Verksamhetsberättelse för förvaltningsenheten	20
100 Stiftsfullmäktige (budget 105 tkr, utfall 91 tkr)	22
110 Revisorerna (budget 60 tkr, utfall 60 tkr)	22
120 Stiftsstyrelsen (budget 510 tkr, utfall 430 tkr)	22
140 Egendomsnämnden (budget 0 tkr, utfall 0 tkr)	22
150 Domkapitlet (budget netto 410 tkr, utfall 307 tkr)	22
170 Gemensamma kostnader valda organ (budget 100 tkr, utfall 99 tkr)	22
173 Riktat församlingsbidrag – GIP (budget 0 tkr, utfall 0 tkr)	23
200 Biskopsämbetet (budget 2 530 tkr, utfall 2 665 tkr)	23
203 SKUT (budget 0 tkr, utfall 0 tkr)	23
281 Kyrkoval (budget 30 tkr, utfall 16 tkr)	23
379 Landsbygdsriksdag (budget 300 tkr, utfall 300 tkr)	23
400 Förvaltningsenheten (budget 6 830 tkr, utfall 6 525 tkr)	24
406 Gemensamma intäkter/kostnader (budget +22 208 tkr, utfall +22 382 tkr)	24
407 Finansiella intäkter och kostnader (budget +390 tkr, utfall +445 tkr)	24
425 IT (budget 478 tkr, utfall 511 tkr)	24
430 Reception och kontorsservice (budget 585 tkr, utfall 554 tkr)	25
435 Gemensamma personalkostnader (budget 250 tkr, utfall 158 tkr)	25
440 Egendomsförvaltningen (budget 56 tkr, utfall 54 tkr)	25
450 Kurs och konferens (budget +50 tkr, utfall + 63 tkr)	25
475 Lokaler (budget 1 689 tkr, utfall 1 570 tkr)	25
476 Biblioteket (budget 75 tkr, utfall 0 tkr)	25
Förtroendevalda 2016	26
Arbetsgrupper 2016	28

Biskop Sven-Bernhards betraktelse över 2016

Tacka Herren, ty han är god, evigt varar hans nåd. (Psaltaren 136:1)

Förra året avslutade jag mitt bidrag till Verksamhetsberättelsen med några reflektioner om Svenska kyrkans ekumeniska relationer. Efter händelserna år 2016 och mitt under minnesåret av reformationen 2017, känns det naturligt att börja med detta i år. Under året undertecknades en ekumenisk överenskommelse om kyrkogemenskap mellan Svenska kyrkan och de Gammalkatolska kyrkorna av Utrechunionen. Denna överenskommelse har många likheter med Borgågemenskapen med de anglikanska kyrkorna och konkordatet med den Filippinska oberoende kyrkan. Kyrkorna i Utrechunionen har för övrigt sådana överenskommelser även med dessa kyrkor.

Denna överenskommelse har främst internationell betydelse, och därmed för Visby stifts utlandsdel, till exempel i Schweiz, Österrike, Nederländerna och Tyskland.

Stor betydelse såväl nationellt som internationellt hade det att Lutherska världsförbundet och Vatikanen gemensamt förberett inledningen av minnesåret av reformationen med ett möte i Lund på temat *Från konflikt till gemenskap*. Mötet inleddes med en högtidsgudstjänst i Lunds domkyrka där såväl påven Franciscus som Lutherska kyrkoledare, inklusive vår egen ärkebiskop, medverkade vid. Ett hoppets tecken i en tid av så många konflikter i världen.

Biskopens ekumeniska uppgifter från Biskopsmötet

De enskilda biskoparna har vissa ansvarsuppgifter som tilldelats av biskopsmötet gemensamt. För Visbybiskopen ingår för närvarande bland annat samtalsdagar med de ortodoxa kyrkorna i Sverige, dialogen med Serbisk ortodoxa kyrkan i Sverige, dialogen med koptiska kyrkan i Egypten, samtal med syrisk-ortodoxa kyrkan och att vara kontaktbiskop med Iglesia Filipina Independiente samt Theobalt.

Under året deltog jag och medarbetare från stiftet i ett svarsbesök i Manilla med anledning av 20 års kyrkogemenskap med Filippinernas oberoende kyrka. Även ansvariga för Svenska kyrkans internationella avdelnings arbete i Filippinerna deltog, liksom den ambulerande SKUT-prästen i Sydostasien.

Under året försvårades läget på många håll i Mellanöstern, såsom i Syrien och Egypten, och såväl det svarsbesök till den Koptiska ortodoxa kyrkan i Egypten som jag deltog i tillsammans med ärkebiskopen som vid mötet med kyrkoledarna inom Middle East Council of Churches (MECC) fick vi som representanter för Svenska kyrkan ett varmt mottagande. Svenska kyrkans mångåriga vänskaps- och samarbetsrelationer med de kristna kyrkorna i området. Rubriken ovan ur Psalm 136 i Psaltaren var temat för MECCs möte i Amman. En stark hälsning till oss från våra lidande bröder och systrar i Mellanöstern.

Vad gäller relationerna till North Central Diocese i Tanzania och till Theobaltkyrkorna hänvisar jag till andra delar av verksamhetsberättelsen.

Präster och diakoner

I januari prästvigdes Marcus Lundberg från Visby och under året antogs Niklas Wiklund och Petra Guteskär Nidsjö som prästkandidater och Jacob Ahlin som diakonkandidat i stiftet. Därmed är det för närvarande fyra prästkandidater och en diakonkandidat som förbereder sig för tjänst i Gotlandsdelen av stiftet. Två kandidater kommer att vigas till präster i juni 2017.

Ce GS KE

Visitationer och församlingsbesök

Under året har jag lett kyrkoherdemottagningar i Romakloster, New York, Lausanne och Nice. Visitationer eller uppföljning/bearbetning av sådana har skett i Norge (Oslo och Trondheim), Visby, Dalhem och Florida.

Kyrkoherdemottagningarna ger också rika möjligheter till samråd med kyrkoråd och medarbetare och med församlingarnas lokala samarbetspartners.

Församlingen i Rom fick besök av hela Domkapitlet och Stiftsstyrelsen besökte Bryssel. Varje mandatperiod anordnas en sådan resa och Bryssel och Rom gav möjlighet såväl till församlingsbesök som andra intressanta studiebesök, till exempel påvlig audiens på Peterplatsen i Rom och besök hos Church of Englands Europabiskop i Bryssel.

Övriga viktiga händelser under året.

Under året pågick renoveringsarbeten i Valls kyrka och Lärbro kyrka. Lärbro kyrka återöppnades högtidligt medan Valls kyrkas återöppnande fick anstå till 2017 då renoveringen blev mera omfattande än beräknat.

Efter 67 års verksamhet avslutade Visby stiftskvinnoråd sitt arbete med sin sista inspirationsdag för syföreningar. Sista mötet hölls i Tjelvarkyrkan och var avslutningen på ett viktigt arbete, som framför allt varit till stöd för Svenska kyrkans internationella verksamheter. Ett viktigt frivilligarbete i kyrkan får därmed finna nya former. Det var vemodigt och högtidligt att få tacka den avgående styrelsen, som representanter för allt värdefullt frivilligarbete i kyrkans tjänst som utförts av generationer kvinnor i stiftets församlingar.

En inspirerande uppgift har också detta år varit att möta grupper av konfirmander i år, förutom det årliga mötet med domkyrkoförsamlingens konfirmander vid påsk, även konfirmanderna i till exempel Eskelhem och Stenkumla.

Veckan efter midsommar stod Visby stift tillsammans med biskopsmötet värd för det nordiska biskopsmötet, med lutherska biskopar från alla de nordiska länderna. Det var femton år sedan ett sådant möte ägde rum i Sverige. Under en vecka arbetade vi med frågor kring kyrka och samhälle och aktuella utmaningar för kyrkorna i Norden. Gästerna kunde också glädjas åt Gotlands rika natur och kultur.

Andra halvåret kom att präglas av en genomlysning av verksamheten och organisationen i Svenska kyrkan i utlandet, bland annat utifrån en kritisk mediegranskning. När nu situationen kan överblickas tycks det som att Svenska kyrkan i utlandet och inte minst Visby stifts roll i verksamheten snarast kan komma att långsiktigt stärkas genom de förändringar av organisation och arbetssätt som nu pågår. Detta arbete har under hösten 2016 krävt mycket av min närvaro för samarbete med kyrkokansliet i Uppsala och med våra utsända medarbetare.

Som så ofta sker dock det stora i det lilla och alla goda möten och samtal med präster, diakoner, kandidater, medarbetare, förtroendevalda och församlingsbor i alla åldrar, på Gotland och ute i världen, är liksom tidigare år en livgivande källa i mitt uppdrag som biskop.

Så sammanfattar jag detta år med hälsningen från Mellanösterns kyrkor:

Tacka Herren, ty han är god, evigt varar hans nåd. (Psaltaren 136:1)

+Sven-Bernhard

Ca gs RE

Inledning

Årsresultat och målkapital

Resultatet för 2016 medförde ett lägre underskott än budgeterat. Årets resultat blev -145 tkr mot budget -1 692 tkr. Underskottet gör att stiftets egna kapital minskas med motsvarande belopp. Stiftets mål för det egna kapitalet uppgår till 7 400 tkr. Eget kapital överstiger fastställt målkapital med 5 912 tkr.

Att utfallet blivit bättre än budget beror främst på ej tillsatta tjänster, sjukskrivningar och högre bidrag via RFB (riktat församlingsbidrag) än budgeterat. En återbetalning från FORA och oväntade flyktingmedel har också kommit Visby stift tillgodo, vilka heller inte var budgeterade. En del verksamheter har inte haft lika höga kostnader som budgeterat; t.ex. domkapitel, gemensamma personalkostnader och lokalkostnader. Andra verksamheter har dock haft högre kostnader än budgeterat; t.ex. kostnad för vigningstjänsterna och kontraktsverksamheten.

Bidrag till församlingar och pastorat från Visby stift

För 2016 avsattes 2 100 tkr i stiftets budget för bidrag till församlingar och pastorat, vilket var en sänkning med 600 000 kronor mot tidigare år. Av dessa reserverades 500 000 kronor till den momsutredning som pågår för den service som stiftet tillhandahåller i främjande till församlingar och pastorat genom ekonomi- och lönehantering, och 100 000 kronor avsattes för att stärka stiftets egna verksamhetskostnader. Även under 2016 erhöll Visby domkyrkoförsamling ett större belopp (1 miljon kronor) till verksamheter som betjänar hela Gotland, exempelvis sjukhuskyrkan och Birkagården. Samfälligheten Gotlands kyrkor har tilldelats ett belopp på 500 000 kronor som stiftets del i underhåll av kyrkobyggnaderna i stiftet.

Indelnings- och strukturfrågor

Indelnings- och strukturfrågor har som tidigare handlagts av stiftets strukturutskott. Inom utskottet har det varit flera diskussioner om indelnings- och strukturfrågor i framtiden och utskottet har arbetat för att få en ändamålsenlig församlings- och pastoratsindelning i stiftet. Det övergripande målet för strukturarbetet har formulerats "att säkra förutsättningarna för att kristen tro och kyrkliga traditioner ska leva kvar i bygderna över hela Gotland".

Den 1 januari 2016 bildades Romaklostets pastorat bestående av Roma pastorat, Vänge församling, Dalhems församling och Östergarns församling. Att Dalhems församling, på egen begäran, kommit att ingå i det nya pastoratet innebär också att kontraktsgränsen ändrats så att Dalhems församling från den 1 januari 2016 ingår i Medeltredingens kontrakt.

Under året har strukturutskottet även arbetat med och följt utvecklingen i indelningsprocessen mellan Alva, Hemse och Rone församling, Havdhems församling och Hoburgs församling. Stiftsstyrelsen beslutade den 14 december 2016 att Alva, Hemse och Rone församling, Havdhems församling och Hoburgs församling ska utgöra ett pastorat, Sudrets pastorat, från och med 1 januari 2018.

Gemensamma administrativa system

Arbetet med utvecklingen av Gemensamt administrativt stöd (GAS) i Visby stift har under året fortsatt i samarbete med Svenska kyrkan på nationell nivå. Under 2016 tecknade Visby stift ett treårsavtal med Norra Gotlands pastorat och Romaklosters pastorat om att införa GAS. Stiftet står för kostnaderna under dessa år.

Flykting och asylfrågor

Flyktingar och asylsökande som kom till Sverige under det gångna verksamhetsåret har påverkat vårt lokalsamhälle med behov av mottagningar och boendeformer för dessa familjer och ensamkommande flyktingbarn. Svenska kyrkan nationellt har sedan tidigare beslutat anse detta som ett särskilt prioriterat område. Kyrkostyrelsen avsatte därför medel till stiftet, församlingar och pastorat samt till internationell verksamhet. Vid stiftskansliet Visby stift har den samordnande funktionen, i enlighet med budgeten för 2016, funnits inom utvecklingsenheten inom och musikkonsulenttjänsten för att bland annat uppfylla handläggarskapet och samordningen för flykting- och asylfrågor.

Svenska kyrkan i utlandet - SKUT

Under 2016 har arbetet med Svenska kyrkan i utlandet fortsatt i princip i samma former som tidigare. Det är dels stiftskansliets arbete med biskopens och domkapitlets uppdrag att utöva tillsyn, dels kyrkokansliets arbete med främjande och finansiering. Kanslierna har bland annat samarbetat i långsiktiga frågor och med rekrytering och anställning av präster och diakoner i utlandskyrkans församlingar. Stiftet erhåller ett årligt fast belopp om 400 tkr för de kostnader som hänförs till det arbete som stiftskansliet har för Svenska kyrkan i utlandet.

Sommaraktiviteter

Visby stift finns på olika sätt med i de aktiviteter som förekommer på Gotland sommartid exempelvis Gotlands kyrkvecka, Almedalsveckan och Roma kungsgård med mera. Genom de bidrag stiftet i övrigt delar ut till församlingar och pastorat, bidrar stiftet också till ett antal andra sommaraktiviteter runt om på Gotland.

Gemensamt ansvar – en utredning om fastigheter och utjämningsystem

Kyrkomötet fattade beslut om utredningen "Gemensamt ansvar – en utredning om fastigheter och utjämningsystem" i november 2016. Beslutet är i enlighet med utredningens förslag där det övergripande syftet med utredningen har varit att lägga fram förslag som effektiviserar förvaltningen av kyrkobyggnader och eventuellt andra fastigheter, såväl ekonomiskt som kompetensmässigt. Ett viktigt perspektiv är den förväntade medlemsutvecklingen och den ekonomiska utvecklingen inom Svenska kyrkan. I relation till antalet medlemmar finns det betydligt fler byggnader, såväl kyrkor som övriga byggnader, i församlingar och pastorat i gles- och landsbygd och i mindre tätorter än i större

städer. Kyrkor och andra fastigheter står för en betydande del av kostnaderna för Svenska kyrkan, så även i Visby stift. Mot bakgrund av den ekonomiska utvecklingen finns det ett behov av att minska kostnaderna för fastigheter. Detta kan göras genom att dels reducera fastighetsinnehavet, dels effektivisera fastighetsförvaltningen. Vad det kan betyda för Visby stift ur tillsyn- och främjandeperspektiv är svårt att säga.

Inom ramen för kyrkomötets beslut utifrån utredningen finns även ett förslag kring ett nytt utjämningsystem vilket för Visby stift redan år 2018 kan få en direkt negativ effekt på ekonomin. Det totala stiftsbidraget, netto från nationell nivå till Visby stift, kommer att minska med cirka 2 miljoner kronor. Anledningen är att kyrkobyggnadsbidraget försvinner och ersätts med ett kyrkunderhållsbidrag som är direktaviserat till församlingar och pastorat. Skillnaden är att kyrkobyggnadsbidraget kan stiftens disponera fritt, vilket inte är möjligt med kyrkunderhållsbidraget. Det pågår en dialog med nationell nivå angående konsekvenserna av det nya utjämningsystemet. Visby stifts bedömning utifrån besluten kring Gemensamt ansvar och frågan om utjämningsystemet är att Visby stift kan vara nere på målkapitalet fortare än vad som tidigare beräknats.

Kyrkoantikvarisk ersättning

Stiftskansliet administrerade år 2016 rekvisitioner för ramår 2014, 2015 och 2016, de var 67 till antalet och det sammanlagda beloppet var ca 32 828 tkr. För ramår 2014 beviljades 42 900 tkr, för ramår 2015 beviljades stiftet 46 400 tkr i kyrkoantikvarisk ersättning och för 2016 beviljades 25 400 tkr.

Pågående och under året 2016 avslutade stiftsprojekt:

- Upprättande av brandskyddsplaner för säkerhetsställande av kyrkoinventarier vid brand etapp IV och V (ramår 2015 och 2016)
- Över tröskeln - Tillgänglighet på kyrkogård och i kyrka, etapp II.

Under året har synpunkter på Region Gotlands kulturplan lämnats. Kyrkans starka och centrala roll i en ekonomisk och administrativa historia lyftes fram.

I juni besökte kulturminister Alice Bah Kuhnke den pågående restaureringen av Lärbro kyrka. På plats kunde Visby stift visa hur viktigt det är att vårda och underhålla vårt kyrkliga kulturarv. Från stiftets sida fick vi även tillfälle att föra fram vårt speciella ekonomiska läge.

Utvärdering av stiftsorganisationen

Under hösten 2016 genomfördes en utvärdering av den nya stiftsorganisationen, som infördes 1 januari 2015, med personalen och i samråd med fackliga parter. Överlag har det blivit en bättre och tydligare organisation men det saknas ännu en övergripande målbild och instruktioner för de två enheterna – förvaltningsenheten och utvecklingsenheten.

Sammanträdesstatistik

Stiftsfullmäktige har haft två sammanträden under året. Vårsammanträdet var den 26 maj i Visby med efterföljande gemenskap i Biskopsgården med 46 närvarande av 51 valda ledamöter. Höstsammanträdet var den 26 november i Visby - Helge Andshuset. Det var 36 ledamöter närvarande.

Ca Gb RE

Stiftsstyrelsen har hållit 8 sammanträden under året. Stiftsstyrelsens beredningsutskott har sammanträtt vid 8 tillfällen under 2016.

Strukturutskottet har sammanträtt vid 4 tillfällen under 2016.

Regionala samrådsgruppen för det kyrkliga kulturarvet har mötts vid 4 tillfällen under 2016.

Personalutskottet har sammanträtt 5 gånger under 2016.

Domkapitlet har hållit 9 sammanträden under året samt 3 sammanträden med en delegerad grupp.

Christer Engelhardt, Stiftsdirektor

Verksamhetsberättelse för utvecklingsenheten 2016

Liksom tidigare utgör utvecklingsenheten en viktig del i stiftskansliets funktion av att ge stöd åt domkapitlets och stiftsstyrelsens arbete. Den har också som uppgift att inspirera och stödja en långsiktigt god utveckling i stiftets församlingar på Gotland. Den senare uppgiften sker i nära samarbete med pastoratens egen personal och förtroendevalda och omfattar sådant som hjälp vid rekrytering, fortbildning, nätverksbildning, liksom rådgivande insatser. Enheten biträder biskopen i hans uppgifter, bland annat vid återinvigningen av Lärbro kyrka den 18 september, liksom vid kyrkoherdemottagningar, under året av Pernilla Cramnell i Romakloster den 20 mars.

Enheten svarar också för en del av stiftets kontakter utåt, främst med nationell nivå men även med andra delar av Svenska kyrkan och utlandet, inklusive våra vänstift.

Bemanning i utvecklingsenheten 2016

Stiftsprost och enhetschef	100%	Richard Wottle
Stiftsadjunkt/biskopsadjunkt	100%	Annika Hakalax
Stiftsadjunkt	100%	Bimbi Ollberg
Stiftsdiakon	100%	Inger Hägg
Stiftspedagog	100%	Stellan Bergström
Musikkonsulent/migrationshandläggare	100%	Anne Dungner Hjellström
Biskopssekreterare	100%	Rebecca Kinnander
Stiftsantikvarie	100%	Rebecka Svensson
Kommunikatör	100%	Lars Bäckman
Förvaltningsassistent*	60%	Grym Sara Sjöberg från 4/4.

*Tjänsten var under tidigare innehavare satt till 80 % men delas numera av utvecklingsenheten och prästlönetillgångarna (PLT). Under 2016 blev det i praktiken så att merparten av arbetet utfördes åt PLT men från och med 1/1-17 avses uppdelningen vara 60/40.

Under året fortsatte Benjamin Ulbricht att vara pastorsadjunkt med 50 % tjänstgöringsgrad i Hoburgs församling och Marcus Lundberg till 100 % i Norra Gotlands pastorat.

ca gs KE

171 Stiftsprojekt (budget 0 tkr, utfall 0 tkr)

Kyrkoantikvarisk ersättning

Stiftskansliet administrerade år 2016 sammanlagt 67 rekvisitioner för ramår 2014, 2015 och 2016 till ett sammanlagt belopp om 32 828 tkr. För ramår 2014 beviljades 42 900 tkr, för ramår 2015 beviljades stiftet 46 400 tkr i kyrkoantikvarisk ersättning och för ramår 2016 beviljades 25 400 tkr.

I Stiftsprojektet *"Upprättande av brandskyddsplaner för säkerhetsställande av kyrkoinventarier vid brand etapp IV och V"* upprättas för respektive kyrka ett dokument där de 10-15 mest prioriterade föremålen per kyrka beskrivs med tydliga anvisningar om placering och annan viktig information, exempelvis fastsättningsanordningar. Fortlöpande lämnas materialet till Räddningstjänsten. Detta innebär i praktiken att Räddningstjänsten får insatsplanen i sin monitor i utryckningsfordonet digitalt – på väg till platsen – och därmed redan i bilen kan läsa in sig på vilka föremål som ska prioriteras. Projekten har avslutats och samtliga sockenkyrkor inom Visby stift har en utrymningsplan. Arbetet med att revidera dem och hålla dem uppdaterade ligger nu på församlingar, pastorat och stiftskansliet.

"Över tröskeln - Tillgänglighet på kyrkogård och i kyrka, etapp II" skulle ha slutförts under 2015 men den höga arbetsbelastningen gjorde det omöjligt. Projektet har slutförts under 2016. Syftet var att utreda om man kan åstadkomma tillgänglighet i kyrkor och på kyrkogårdar inom Visby stift utan alltför höga kostnader och ingrepp i den kulturhistoriskt värdefulla miljön och att utarbeta förslag och strategier för förbättrad tillgänglighet i kyrkor och på kyrkogårdar inom Visby stift. En skrift med praktisk handledning med råd och goda exempel har tagits fram.

Sacer – projektet pågår med att överföra informationen från den Access-databas som utgör inventarieförteckning för samtliga Visbys stifts kyrkor och kyrkogårdar till det nationella inventarieregistret Sacer.

Revidering av gravstensinventering, etapp II. I uppdraget ingår att göra en ny kulturhistorisk bedömning av de aktuella kyrkogårdarnas gravstenar. 1996-1997 genomfördes en inventering av gravvårdarna på samtliga kyrkogårdar i Visby stift. Syftet var att få grepp om de kulturhistoriska värdena bland gravvårdarna på stiftets kyrkogårdar. Dels för att få en överblick över stiftet som helhet, dels för att få ett grepp om varje enskild kyrkogård. Inventeringskataloger finns nu hos varje enskild församling samt hos länsstyrelsen och i Gotlands museums arkiv. Dessa används nu som underlag inför bedömning av åtgärder på kyrkogårdarna. Inventeringen är samlad i en Access-databas på Gotlands museum. Detta projekt pågår även under 2017.

174 Hovpredikant (budget 20 tkr, utfall 19 tkr)

Stiftsprosten tjänstgjorde som hovpredikant i Slottskyrkan vid två tillfällen. Vid högmässan den 24/1 deltog ungdomskören Visby voices.

202 Stiftsmässor (budget 60 tkr, utfall 61 tkr)

Firandet av stiftsmässan lördagar kl. 12 i domkyrkan fortsatte under 2016. Biskopsadjunkten och stiftsmusikern svarar för rekryteringen av präster och musiker. Biskopen ledde själv vid många tillfällen mässan. Även stiftsprosten och stiftsadjunkterna tjänstgjorde liksom några av stiftets övriga präster.

Cc Gb RE

220 Kontraktssykeksamhet (budget 150 tkr, utfall 192 tkr)

Kontrakten och deras prostar bedriver en egen verksamhet i kontrakten. Vad som berör stiftskansliet är främst det så kallade prostmötet där de tre kontraktsprestarna, domprosten och stiftspresten möter biskopen med jämna mellanrum för att diskutera förhållandena i gotlandsdelen av stiftet. Stiftspresten är sekreterare i mötet. Kostnaderna avser främst arvoden till kontraktsprestarna men också resekostnader och dylikt.

Prostmötet (biskopen, de tre kontraktsprestarna, domprosten, stiftspresten och kontraktspresten emeriti i Medeltredingen) reste 19-21 september till Åland för överläggningar, där mottagandet var synnerligen hjärtligt och gav en god inblick i det åländska kyrkolivet.

261 Präst- och diakonmöte 2015 (budget 50 tkr, utfall 3 tkr)

2015 hölls präst- och diakonmöte (även kallat "synodalmöte") för alla präster och diakoner i tjänst på Gotland och i utlandet. Budgetposten avser framställandet av de så kallade synodalmöteshandlingarna. Dessa blev dock inte tryckta under året och kostnaden kommer därför att istället belasta resultatet för 2017.

270 Kommunikation (budget 599 tkr, utfall 520 tkr)

Under året arbetade kommunikationssekreteraren heltid och biskopens sekreterare en mindre del av sin tjänst med kommunikationsuppdrag. Under våren 2016 arbetade kommunikationssekreteraren ungefär en dag i veckan med arrangemanget Landsbyggsriksdagen och under hösten ungefär en halv dag i veckan med projektet "Dela tro – dela liv" i samarbete med domkyrkoförsamlingen.

Webb – externt

Stiftets hemsida är den alltid uppdaterade aktuella sidan för information om Visby stift. Här finns bland annat "Gudtjänster på Gotland" varje vecka. Under 2016 har det pågått ett nationellt arbete med att ge Svenska kyrkans webb en helt ny utformning. Arbetet kulminerade under vinter/vår 2016 då alla sidor flyttades över och anpassades till den nya webben. Juni 2016 var den nya webben klar och lanserades.

Intranätet

Intranätet fungerar framförallt som kalendarium, plats för blanketter, protokoll och dylikt. Här uppdaterar även Ulrika Holmberg och Stellan Bergström sidorna.

Facebook

Visby stift har ingen egen facebook sida utan lägger regelbundet ut aktiviteter på stiftets hemsida.

Nyhetsbrev

Ungefär 5-6 gånger per år sammanställs ett Nyhetsbrev som går ut till ca 350 mottagare, framförallt anställda, förtroendevalda och medlemmar, men också till media och andra intresserade.

Nyhetsbrevet innehåller rapport från stiftsstyrelsens sammanträden och andra nyheter, ofta länkade till hemsidan.

Gårdskorset

Gårdskorset är Visby stifts tidning till anställda, förtroendevalda, medlemmar med flera.

Gårdskorset kommer ut två gånger per år, juni och december. En redaktionskommitté arbetar med innehållet för varje nummer. Kommunikationssekreteraren skriver merparten av artiklarna och layoutar tidningen.

Mediabevakning

Cirka tre gånger i veckan görs en mediabevakning utifrån Retrievers sökmotors resultat. 10-20 nyheter, om kyrkan på Gotland, nationellt och även något internationellt, ett urval som vänder sig både till anställda och förtroendevalda. I samband med utskicken bifogas aktuella aktiviteter och på torsdagar är alltid "Gudstjänster på Gotland" med som pdf-bilaga. Mediabevakningen når cirka 300 mailadresser.

Annonser

Visby stifts samlade annonsering domineras av annonser i Gotlandsmedia och då framförallt den tryckta delen. Det är främst annonser om olika aktiviteter, som predikoturerna på fredagar och lediga tjänster. Församlingarna får också hjälp med platsannonser till Kyrkans tidning m.m.

Annonser i Gotlandsguiden, Gotland just nu och Gotlandsmagasinet är andra årligen återkommande platser där vi visar kyrkans verksamhet och kyrkorna som besöksplats. Det förekommer också annonser i andra sammanhang, som till exempel Vi i Villa, Yrkesguiden, resebilagor.

Pressmeddelanden

Cirka 8-12 pressmeddelande skickas ut per år. Media kan kontaktas direkt också som ett sätt att nå ut. Någon presskonferens eller pressträff har inte hållits under året.

Trycksaker

Ett antal trycksaker produceras. Det är allt från enkla foldrar, affischer, kyrkobeskrivningar till böcker. Under 2016 påbörjades arbete med rapport från Synodalmötet 2015. Den kommer att färdigställas under våren 2017. Årligen görs också "Konfirmand på Gotland" i samarbete mellan stiftspedagogen och kommunikationen.

Aktiviteter

Olika aktiviteter där kommunikationen har varit engagerad är bland annat i arbetet med att väcka intresse för våra kyrkor som kulturhistorisk besöksplats. Här kan nämnas:

Kyrkjakten fortsätter även 2016. Häftet ska uppdateras något under 2017 och distribution och marknadsföring ska förbättras.

Kyrkogårdsteater- för att väcka intresse för våra kyrkogårdar, med spännande personhistoria och trädgård, beställde Kyrkogårdsförvaltningen en kyrkogårdsteater för Östra kyrkogården i Visby sommaren 2015. Lars Bäckman skrev manus och framförde föreställningen tillsammans med Bengt-Åke Rundqvist. Sommaren 2016 var det 100 års jubileum för Norra kyrkogården och ensemblen utökades med Hanna Holmberg. Sammanlagt spelades 17 föreställningar under juni och augusti/september.

300 Utvecklingsenheten (budget 6 793 tkr, utfall 6 364 tkr)

Budgetområdet innehåller löner till enhetens anställda, liksom kringkostnader och reskostnader. De senare är alltid betydande och tenderar att öka, då en allt större del av stiftskansliernas arbete bedrivs i nära samarbete med kyrkokansliet i Uppsala och olika nätverk som omspannar hela Svenska kyrkan.

301 Pilgrim (budget 25 tkr, utfall 14 tkr)

Kansliet som sådant arrangerar inte pilgrimsvandringar på S:t Olovsleden utan fungerar som kontaktcentral för dem som önskar få information om leden. Till den änden tillhandahåller kansliet

en kombinerad karta och informationsbroschyr. Ekonomiskt har stiftet stöttat en resa till "Pilgrim i Sveriges" årsmöte för Christina Nimmerfalk. En "Stjärnvandring" har genomförts på Gotland. Stiftspedagogen ingår i nätverket "Pilgrim på Gotland".

302 SKUT diakoni (budget 33 tkr, utfall 32 tkr)

Stiftsdiakonen bedriver arbetet inom detta område, ofta tillsammans med diakon/ tf avdelningschef Anna Moilanen på SKUT-kansliet i Uppsala. Ett stort antal samtal, oftast över internet, har under året skett såväl med diakoner i tjänst som med eventuellt blivande diakoner runt om i världen. Bland annat har vid elva tillfällen ett diakonalt forum via jabber samlat diakoner och assistenter från hela världen till samtal kring aktuella frågor.

Stiftsdiakonen har också deltagit i överläggningar i Uppsala, inklusive de årliga introduktionsdagarna för nyanställda i augusti, liksom vid tre tillfällen följt upp den diakonala verksamheten på plats: Fuengirola i februari, Lausanne i oktober (inklusive mottagning av kyrkoherde och diakon) och London i december.

304 Visitationer (budget 50 tkr, utfall 13 tkr)

Biskopens visitation i Visby domkyrkoförsamling inleddes under senhösten 2015 med enskilda samtal mellan kyrkorådets medlemmar och konsulten Tomas Landeström och fortsattes den 23 februari med ett "Öppet forum" i församlingshuset. Visitationshögmässa hölls i Visby domkyrka den 17 april med efterföljande samling och visitationsstämma i Församlingshuset.

Biskopen visiterade Svenska kyrkan i Norge under 2016 med ett avslutande möte i februari 2017. Visitationen inleddes i Oslo 2 – 5 april och följdes upp vid ett besök i Trondheim 24 – 26 september. Avslutningen med visitationsstämma hölls i Oslo den 1 februari 2017. Avslut av visitationen i Svenska kyrkan i Florida ägde rum den 1 – 5 maj 2016.

306 Fortbildning (budget 416 tkr, utfall 387 tkr)

Präster och diakoner

Den 12 - 14 januari hölls fortbildning på Suderbys Herrgård för. Temat var denna gång bibelteologiskt: "Att ösa ur frälsningens källor"

Följande teologiska seminarier hölls under året:

18/2	Handboksförslaget	Kyrkomusiker Henrik Tobin
10/3	En studie om konfirmationens roll i olika kyrkor	Fil. Dr Erika Willander
26/5	Ekonomiskt stöd till behövande	Diakon Magnus Bodin
22/9	Ett biskopsbrev om diakoni	Biskop Sven-Bernhard, stiftsdiakon Inger Hägg, diakon Juana Baumann
20/10	Samtidigt på Södermalm – om sekulära svenskars trosföreställningar	Fil. Dr Ann af Burén
24/11	Delaktighetens kris – om gudstjänstens pedagogiskautmaningar	Fil. Dr Carolina Gustafsson

ca gs KE

Musiker

Musikerna var inbjudna att delta i präst- och diakonfortbildningen på Suderbys. Temat denna gång var "Psalmer i ett bibelteologiskt perspektiv" med Fredrik Sixten och Christina Lövestam.

18 februari hölls en informationsträff om den nya kyrkohandboken med Henrik Tobin. Både präster och musiker var inbjudna.

15 januari var sångpedagogen Mattias Danielsson här och en del av kantorerna fick individuella sånglektioner, i samarbete med Sveriges Körförbund

24 maj fick Visby Stift besök av Kyrkomusikföreningen från Västerås stift. En studiedag genomfördes tillsammans med kantorerna i stiftet. Föredragshållare var: Annika Borg, Peter van Tour och domkyrkoorganist Claes Holmgren.

Det har genomförts en utbildningsdag med orgelrepertoar för mindre orglar med Nils Gunnar Karlsson från Eksjö församling med nedslag i olika kyrkor på Gotland.

I augusti arrangerade Visby stift en intensivfortbildning i barnkörmetodik för kyrkomusiker under en hel arbetsvecka. Lärare på kursen var Birgitta Mannerström Molin. Samarbetet med Västerås stift resulterade i att fyra deltagare från Västerås kom tillbaka till Visby i augusti och deltog i barnkörfortbildningen. En sammansatt kör från Visby med ca 20 flickor var under veckan övningskör för kursdeltagarna.

Pedagogisk personal

Den pedagogiska personalen blir i ökad utsträckning inbjuden till fortbildningar tillsammans med präster och diakoner. Särskilt för den pedagogiska personalen anordnades under året två fortbildningstillfällen: en dag om "Nyanzen" med Diana Stigssom om att arbeta med barn och sång och en dag om "Messy church" inom konceptet "Nya sätt att vara kyrka".

Gotlands kyrkvecka

Gotlands kyrkvecka inföll 18-22 maj och stiftet deltog som vanligt i förberedelsearbetet och genom det årliga budgetanslaget. Lars Bäckman höll ett föredrag om "Våra kyrkogårdar – en berättelse om tro och människoöden".

307 Rekrytering av präster och diakoner (budget 1 022 tkr, utfall 1 177 tkr)

Rekrytering av präster och diakoner är ständigt pågående även om Visby stift just nu är väl tillgodosedda vad gäller prästkandidater och har beslutat att inte anta fler prästkandidater under de närmaste åren. Under 2016 fortsatte kontakten med våra antagna prästkandidater och med dem som aspirerar på att bli antagna för vårt stift. Arbetet för rekryteringsadjunktens del består i att ordna praktikplatser, utbildningsdagar, "Mötesplats stift och student", verksamhetsförlagd utbildning, antagningskonferenser, besök hos teologgrupperna i Uppsala och Lund, möten med övriga stiftsrekryterare samt nationell nivå och Utbildningsinstitutionerna.

24/1 vigdes Marcus Lundberg av biskopen vid högmässan i Visby domkyrka med placering som pastorsadjunkt i Norra Gotlands pastorat. Den 10 november hölls en antagningskonferens då Niklas Wiklund och Petra Guteskär Nidsjö antogs som prästkandidater i stiftet och Jakob Ahlin som ny diakonkandidat.

Stiftsdiakonen har under året mött diakonkandidaterna vid 15 tillfällen

ca gs DE

Utbildningsinstitutet inbjöd till överläggning i mars och oktober.

Under hösten 2016 påbörjade komminister Jens Peterson, Väskinde, den behörighetsgivande kyrkoherdeutbildningen. Numera skickar Visby stift endast en komminister per kurs då stiftets behov av kyrkoherdar minskar i takt med minskat antal pastorat/församlingar med egen ekonomi.

Biskopens adjunkt och stiftsjuristen medverkar i Uppsala eller via videolänk vid intervjuer med sökande till prästtjänster i utlandet. Stiftsdiakonen har motsvarande uppdrag när det gäller diakontjänster.

365 Nätverk (budget 94 tkr, utfall 80 tkr)

Kyrkoherdarna träffades två gånger för kyrkoherdeforum. Den 21 april stod gemensamma frågor på agendan och den 13 oktober var skötseln av kyrkliga inventarier fokusområde tillsammans med stiftsantikvarie Rebecka Svensson.

Nätverksgruppen för diakoner har inbjudits till 9 samlingar där några träffar har haft ett aktuellt tema. Församlingsdiakongruppen i stiftet är liten och behöver inbördes stöd. Till detta kommer också teologiska seminarier. Ett sådant lyfte frågan om ekonomiskt stöd i församlingen med diakon Magnus Bodin som föreläsare. Ett öppet teologiskt seminarium kring biskopsbrevet om diakoni hölls också 22/9 tillsammans med biskop Sven-Bernhard.

Diakonerna och kuratorerna inom vården har mötts till en gemensam överläggning.

Diakoniassistenterna/husmödrar/-fäder har träffats vid tre tillfällen.

Fyra frukostmöten för musikerna har ägt rum under 2016, där olika kunskapsområden har varit i fokus: orgelrepertoar, orgelkunskap, körrepertoar och gudstjänstlivet på Gotland.

Klockarnätverket ordnade under året två träffar: en förmiddag om materialvård – tyg, silver, m.m. och en kyrkexkursion på södra Gotland.

Spindelnätet, nätverket för administratörer, har som vanligt haft 4 träffar under året. Tre av dessa träffar har ingått i en fortbildningssatsning tillsammans med Gotlandsakademin. Den fjärde träffen för Spindelnätet (april 2016) var sedan tidigare inbokad för en uppföljning av Alexanderteknik med Wolfgang Weiser. De tre träffarna med Gotlandsakademien hade följande innehåll: 15/2 "Att organisera sitt jobb som assistent/administratör – med Gotlandsakademin. Effektivisera din arbetsdag: att systematisera och strukturera sin arbetssituation"; 12/9 "Att fokusera och minska på avbrotten – mindfulness i arbetsvardagen"; 14/11 "Att öka sin koncentration + uppföljning av de tidigare träffarna". Även personal från stiftskansliet deltog i Gotlandsakademiens utbildningsdagar.

Under 2016 träffades nätverket med kommunikatörer inom Svenska kyrkan på Gotland fyra gånger. Utbildning och uppföljning av nya webben var programmet vid ett par av tillfällena. Kommunikatören deltog också på nationella möten bland annat i Uppsala och Malmö under vår och höst 2016.

366 Telefonsjälavård (budget 100 tkr, utfall 71 tkr)

Telefonsjälavården utgör en viktig del av Svenska kyrkans och även Visby stifts möjlighet att nå människor i andlig nöd. Under 2016 minskade antalet samtal till jourhavande präst (112) för första gången på många år med ca 1 % till strax under 80 000 samtal. En av anledningarna till detta är att chatten ökat starkt och uppgår till mellan 30-40 chattar per kväll (en drygt 100 % ökning under ett år).

Sammanlagt har tolv präster i stiftet deltagit i arbetet under året: fyra i aktiv tjänst, två pastorsadjunkter, tre emeriti präster och stiftkansliets egna präster. Vi har alltså fått ett stort tillskott under året. Visby stift ansvarar för 20 timmar per månad i telefonjouren. Fyra präster, varav två utbildats under året, ansvarar för chatten. Visby stift har ansvar för fyra timmar i chatten per månad och en dag för digitala brev.

I Visby stift är medarbetarna i stort sett oavlönade, men vi har kostnader för anslutningen till SOS Alarm, deltagande i rikskonvent, handledning och retreatar för de anslutna prästerna och handledgarträffar och fortbildningar för stiftshandläggaren. För närvarande pågår ett samtal, initierat av fackförbundet KyrKA, om behovet av ett kollektivavtal för telefonjoursprästerna. Idag har de olika stiftens olika ersättningssystem för jourprästerna, somliga har stiftsanställda för detta uppdrag med olika stora tjänster, andra har ett system som bygger på solidaritet mellan alla församlingar i stiftet. Ett gemensamt kollektivavtal skulle vad gäller ekonomin kraftigt påverka Visby stifts deltagande i tjänsten.

368 Diakoni och samhälle (budget 129 tkr, utfall 102 tkr)

Stiftsdiakonen är med i styrgruppen för arbetet i "Vinternatt", ett organiserat boende för de EU-migranter som finns på ön. "Vinternatt" drivs av Röda Korset, Rädda Barnen, Visby stadsmission, Visby domkyrkoförsamling och Visby stift tillsammans. Styrgruppen möttes till tre överläggningar under året. I januari fick vi besök från Växjö pastorat och Fredrik Schiren som presenterade ett treårigt projekt som drivs i fem stift med EU-bidrag, för ett bättre mottagande av EU-migranterna. En frivilligrupp arbetar med att få till så kallade ströjobb för EU-migranter som uppfyller skatteverkets bestämmelser. Till en pressträff där "ströjobbstanken" presenterades infann sig samtliga massmedia som verkar på ön – GA, GT, Östnytt, Hela Gotland samt Radio Gotland. Frågan fick stort genomslag. Den nationella handläggaren på kyrkokansliet i Uppsala, Jan Sjögerud, besökte ön under en dag för att få arbetet med EU-migranterna på ön presenterat för sig. Stiftsdiakonen deltog också i en nationell samling kring arbetet för EU-migranter som befinner sig i landet.

Ett försök att få till stånd Gotlands föreningsråd utifrån överenskommelsen mellan regeringen, de idéburna organisationerna inom det sociala området och Sveriges kommuner och landsting (SKL) misslyckades.

Birkagårdens styrgrupp har möts 2 – 3 gånger/termin. Därutöver inbjöds till öppet hus för att intressera fler frivilligkrafter.

Ett nytt centralt nätverk för förebyggande och hälsofrämjande arbete i regionen håller på att byggas upp, i vilket stiftsdiakonen deltar.

Förarbetet med Svenska kyrkans närvaro under Almedalsveckan sker oftast genom videokonferensöverläggningar c:a en gång i månaden. Närvaron i Almedalsveckan sker bland annat genom seminarier med aktuella ämnen, Nikodemussamtal i domkyrkan, tält på Hamnplan, biskopsmingel med speciellt inbjudna m.m. Detta sker i nära samarbete mellan Visby domkyrkoförsamling, Visby stift och nationella nivån.

Visby stift hade en monter vid Landsbygdsriksdagen som hölls på Gotland 27-29/5 och såsom tidigare också vid hushållningssällskapets julmarknad på Visby strand kongressanläggning.

Cc GS PL

Nattskutan är ett diakonalt engagemang där stiftet samarbetar med Visby domkyrkoförsamling och många frivilliga. Även denna sommar var två personer anställda för att sköta hanteringen av Nattskutan. På kansliet är stiftspedagogen planeringsansvarig.

369 Kyrkomusikalisk utveckling (budget 130 tkr, utfall 142 tkr)

Den 30 januari arrangerades en barnkördag för barn i åldern 10-18 år med Birgitta Mannerström Molin i Visborgskyrkan, c:a 40 barn deltog. Musikkonsulenten bedömer det som särskilt viktigt att satsa på unga sångare eftersom antalet barnkörer minskar på Gotland. Dagen arrangerades i samarbete med Gotlands Körförbund.

Den 13 februari arrangerades en kördag för vuxna på Suderbys Herrgård med Karin Eklundh som ledare. Stort deltagande med c:a 80 sångare, också detta i samarbete med Gotlands Körförbund.

Arbetet med mikroorganisterna fortgår. Tre av dem deltog på orgelläger i Oskarshamn under sommaren 2016 och en deltog i ett orgelläger i Mellansel. Mikroorganisterna har spelat vid några stiftsmässor och ansvarade också för stora delar av orgelspelet under invigningsgudstjänsten på Nordiska biskopsmötet i juni.

Visby stift var med som medarrangör när Gotlands körförbund firade 90 år med en konsert på Visby strand. C:a 300 sångare av olika kategorier deltog på scenen och ännu fler i publiken.

En studiedag anordnades tillsammans med präster och diakoner om "Delaktighetens kris - gudstjänstens pedagogiska utmaningar" med Caroline Gustafsson.

Tio musiker från Visby stift deltog i " Nordiskt kyrkomusiksymposium i Göteborg i september.

371 Barn-, ungdoms- och konfirmandverksamhet (budget 195 tkr, utfall 120 tkr)

Två stiftskonfirmandagar har ordnats under året – båda i samarbete med ungdoms- och konfirmandteamet i Visby domkyrkoförsamling. Dels en dag i mars, under temat "utrota hungern" och dels en dag i november, där vi bl.a. besökte Länsteaterns föreställning om Andreas Bruce. Dessa båda stiftskonfirmandagar har nu blivit ganska permanenta och beräknas återkomma i liknande form och vid liknande tid, varje år. Som tidigare år har stiftspedagogen och kommunikátören varit med och producerat den gemensamma, årligen återkommande foldern med Gotlands samtliga konfirmandalternativ.

Pedagogen har följt upp arbetet med handlingsplaner för konfirmandarbetet, i samband med arbetet med församlingsinstruktionen i bland annat Klinte pastorat och Norra Gotlands pastorat.

I flera pastorat har ledarutbildningen understötts. I samarbete med Svenska kyrkans ungas distriktsstyrelse på Gotland genomfördes ett helgläger i december för konfirmerad ungdom. Stiftspedagogen är också konsulent för Svenska kyrkans ungas distrikt på Gotland.

372 Internationellt arbete (budget 185 tkr, utfall 146 tkr)

Detta område är i huvudsak uppdelat på tre delområden.

Internationella relationer

Det första är internationella relationer, vilket inkluderar arbetet med bl.a. våra vänstift, Theobaltnätverket och andra internationella kontakter, inte minst med kyrkorna i England och Tyskland, liksom med kyrkliga internationella organisationer.

Då biskop Sven-Bernhard har ett särskilt ansvar för Svenska kyrkans kontakter med den "Oberoende kyrkan på Filippinerna" deltog biskopen, biskopens adjunkt samt adjunkten för internationella frågor, när en delegation från internationella avdelningen i Uppsala besökte Filippinerna den 16-21 februari 2016. Bland annat innehöll den ett besök på prästseminariet ACTS där samtal fördes om ett möjligt utbyte av prästkandidater mellan Svenska kyrkan och IFI och kanske möjligheten för pastorsadjunkter att göra en del av sin tjänstgöring på Filippinerna.

Under hösten sände Visby stift ut Sara Nyberg i utbytesprogrammet "Ung i Världsvida kyrkan". Hon var under tre månader i Costa Rica. Under våren 2017 kommer stiftet att ta emot två deltagare från Sydafrika inom detta utbytesprogram.

Samtalet om ett nytt vänstift med North Central Diocese inom Evangelical Lutheran Church i Tanzania har fortsatt under året. I december deltog Bimbi Ollberg i prästfortbildningen i NCD och förde även samtal med biskopen, generalsekreteraren, stiftsjuristen och biskopensekreteraren angående vårt framtida vänstiftsavtal. Biskop Solomon Massangwa deltog även i präst- och diakonfortbildningen i Visby stift i januari 2017. Enligt planerna kommer ett vänstiftsavtal att skrivas på den 17 december 2017.

Under slutet av 2015 och våren 2016 har domkyrkoförsamlingen, med ekonomiskt stöd från stiftet, ansvarat för en volontär från vårt vänstift Soest i Tyskland.

Arbetet med Theobalt-nätverket löper vidare. Under 2016 hölls ingen konferens, men en konferens planerades och genomfördes i Stettin i Polen i början av januari 2017. Planerna för en större konferens i Visby i juni 2018 är i full gång. Visby stift administrerar detta nätverk.

Internationella arbetet i Visby stift

Det andra området är det internationella arbetet i Visby stift, genom SKUT-rådet, Internationella rådet och Internationella Samrådet, som arbetar med att stimulera intresset för och samordna arbetet för internationella frågor bland de kyrkligt aktiva på Gotland. Stora satsningar har gjorts i samband med faste- och julinsamlingarna, framförallt vid Hushållningssällskapets julmarknad i Visby i november.

I februari anordnades ett upptaktsmöte inför fasteinsamlingen och den 17 mars anordnades en inspirationskväll för SKUT- och Internationella ombud, då även respektive råd höll årsmöte. Olle Jonsson, pedagog i Dalhems församling, berättade om den studieresa han deltog i hösten 2015 i Sydafrika.

I november deltog Agneta Jacobsson i motsvarande studieresa till Sydafrika. Både Olle och Agneta har besökt och kommer att besöka församlingar för att berätta om sina erfarenheter.

Veronica Magnusson, Helge Jonsson och stiftshandläggaren medverkade i den stora internationella arbetskonferensen i Uppsala i april.

Mats Hermansson, Helge Jonsson och Bimbi Ollberg deltog i en konsultation för Stockholms stift, Västerås stift, Strängnäs stift och Visby stift som hölls i Uppsala i november angående Svenska kyrkans internationella arbete.

Under året har en plan för en omorganisation av stiftets internationella arbete tagits fram och bearbetats och godkänts av de tre råden. Planen har presenterats för stiftsstyrelsen och vid SKUT-rådets och Internationella rådets årsmöte i mars 2017 kommer ett första beslut om ett samgående till ett nytt Internationell samråd att fattas.

Stiftshandläggaren har under året besökt samtliga kontrakt inom stiftet och informerat om det internationella arbetet. Vad gäller SKUT-arbetet hölls i september ett ombudsmöte, "KICK OFF", i Eskelhems prästgård med drygt 20 deltagare. Vi hade bland annat en skypekontakt med SKUT-församlingen i Berlin. Församlingarna uppmanades att satsa lite extra under insamlingsperioden Mikaelidagen till Allhelgonahelgen. Många hörsammade uppropet och fokuserade på Allhelgonahelgen i synnerhet.

Arbetskonferensen var 2016 förlagd till Fuengirola i Spanien. Stiftet representerades av SKUT-rådets ordförande Karin Hjorth, ledamoten Christina Ahlgren samt stiftshandläggare Inger Hägg. SKUT-rådet har tillsammans med stiftens övriga ombudsgrupper lämnat en motion till kyrkomötet med yrkande på att ombudsorganisationen på nytt ska formaliseras i Svenska kyrkans regelverk som ett obligatorium för församlingarna. Motionen avslogs av kyrkomötet.

Nattskutan på Cypern

Det tredje området är Nattskutan på Cypern. Ett arrangemang som möter ett stort behov hos framförallt de svenska turisterna på Cypern. Sex personer från stiftet medverkade under sommaren 2016 i tre tvåveckorspass.

373 Romaklosterprojektet (budget 75 tkr, utfall 75 tkr)

Under 2016 fortsatte samarbetet med bland andra Region Gotland, Romateatern och Gotlands museum med att bygga upp ett informationscenter på Romakloster kungsgård. Syftet för Svenska kyrkan var att samla och sprida information om klostret och framförallt om Gotlands kyrkor. Visby stift arrangerade också tre konserter och tre föreläsningar/visningar under sommaren 2016 på Romakloster. Utifrån positiva erfarenheter av föregående sommars bussutflykter arrangerades två guideade bussturer till ett antal kyrkor. Samarbetet vid Romakloster kommer att fortsätta under 2017 med informationsservice och arrangemang.

374 Anglican-Lutheran konferens (budget 100 tkr, utfall 100 tkr)

Anglican-Lutheran Society är en ekumenisk organisation som verkar för ökad kunskap och förståelse mellan de anglikanska och lutherska kyrkogemenskaperna, med medlemmar över hela världen men främst i Nordeuropa och Nordamerika. Vartannat år ordnas en konferens, oftast i Europa men ibland i Nordamerika. 2016 års konferens ägde rum i Visby med deltagande av c:a 65 deltagare. Visby stift stod som medarrangör och både domkyrkoförsamlingens församlingshus och stiftskansliet användes som möteslokaler. Dessutom bjöd stiftet och biskopen på avslutningsmiddagen. Nationell nivå bidrog med ett resebidrag till deltagarna från Tanzania.

376 Migrationsarbete (budget 75 tkr, utfall 60 tkr)

Detta var det första år då stiftet hade en särskild handläggare för migrationsfrågor. Arbetsuppgifterna kom att bli en del av musikkonsulentens arbete, där procenttalen sattes till ungefär 80 % musik och 20 % migration, men under en stor del av året, särskilt under dess första hälft, tog migrationsfrågorna mer tid än så. Det första som gjordes var att ett nätverk bildades, "Välkomnande Visby", som var ett ekumeniskt samarbete mellan alla kyrkor och samfund i Visby. En broschyr producerades också med välkomnande information på olika språk. Ganska få av de asylsökande på Gotland visade sig dock vara kristna, så initiativet fick av det skälet ett begränsat genomslag.

de gs de

Två deltagare från Gotland skickades på en tvådagars utbildning "Barn i väntan, barn i start" om psykosocialt stöd till barn i asylprocessen. En utbildning för volontärer i flyktingarbetet anordnades med Carl Pether Wirsén, psykoterapeut med särskild erfarenhet av arbetet med unga flyktingar. Migrationshandläggaren har själv deltagit i många utbildningar, t.ex. "Samhälle & existens" i Malmö, som gav impuls till att starta ett interreligiöst arbete på Gotland. Varje vecka under året har samordningsmöten skett med olika aktörer på Gotland, som länsstyrelsen, Rädda barnen, Röda korset, migrationsverket, polisen och arbetsförmedlingen.

Inte minst har migrationshandläggaren arbetat med frågor kring ansökningar av olika bidrag och hanterat redovisningen av dessa till staten och kyrkokansliet.

377 Sjukhuskyrkan (budget 16 tkr, utfall 0 tkr)

Stiftet ger ett anslag till Visby domkyrkoförsamling för att täcka kostnader för sjukhuskyrkan. Detta i och med att sjukhuskyrkans arbete täcker hela ön och inte bara Visby.

Då bemanningen inom sjukhuskyrkan varit lägre än planerat så har stiftet hjälpt till med att organisera en grupp av präster och diakoner som tagit ett stort ansvar för sjukhuskyrkans helgberedskap. Av flera olika skäl har de pengar som budgeterats för att täcka kostnaderna för handledning för dessa diakoner och präster inte behövt användas.

Stiftssamordnaren deltar vartannat år i utbildnings- och samordningsdagarna som arrangeras årligen för stiftens samordnare. Under 2016 deltog samordnaren inte i dessa dagar. Stiftshandläggaren har under året regelbundet träffat sjukhuskyrkans personal för samtal.

378 Ekumenik (budget 13 tkr, utfall 3 tkr)

En stor del av det internationella ekumeniska arbetet i Visby stift presenteras under rubriken Internationella relationer (Theobaltnätverket, IFI, ELCT m.m.). Förslaget till en ekumenisk överenskommelse mellan Svenska kyrkan och Ekuemeniakyrkan (remissvar under 2015) godkändes av kyrkomötet under hösten. Avtalet kan komma att vara viktigt lokalt på ön. Förberedelser för en regional ekumenisk dag i Visby har inletts, med målet att inbjuda representanter från alla kristna kyrkor på Gotland till en dag om ekumeniskt arbete och samarbete under hösten 2017.

2016 var det Sveriges och ärkebiskopens tur att vara värd för det nordiska biskopsmötet som möts en gång vartannat år. Det förlades till Gotland och Visby den 27 – 30 juni. Biskopens sekreterare och adjunkt bistod ärkebiskopens kansli i planering och genomförande av mötet.

Stiftsadjunkt Bimbi Ollberg representerar stiftet i Svenska kyrkans nationella råd för Interreligiösa frågor.

Ce GS RE

Verksamhetsberättelse för förvaltningsenheten

I förvaltningsenheten finns stiftskansliets administrativa nav i vid bemärkelse, synligt med tjänster för sekreterarskap i stiftsfullmäktige, stiftsstyrelse, domkapitel och egendomsnämnd. Till sekreterarskapet hör utredningar, beredningar och föredragningar av ärenden som härleds från och till de förtroendevalda organen. Tagna beslut ska sedan tillsammans med kansliets medarbetare effektueras. Stiftsdirektorn är även chef för enheten och har i stiftets organisation därtill personalansvar för stiftskansliets hela personal i övergripande och gemensamma frågor. De ekonomer som finns i förvaltningsenheten är en resurs för stiftskansliet och dess verksamhet. Enheten säljer motsvarande en 30 % tjänst till Prästlönetillgångarna.

Det dagliga arbetet i enheten består även av receptionsservice med telefonväxlarbete, tidsbokning av lokaler, kopiering, konferensservice, resebokningar för hela personalen. Diarieföring med arkivsystem hör också hemma i enheten liksom kontakt med hyresvärdens företrädare. Ekonomerna, ekonomi- och löneassistenter är inriktade mot att främja församlingarna vad gäller ekonomi- och lönehantering, förutom stiftets egen ekonomihantering.

Enheten har som målsättning att effektivt och med god service se till att stiftets grundläggande uppgift – att främja och ha tillsyn över församlingarnas liv – samt stiftets övriga förvaltande uppgifter, – utförs på ett ändamålsenligt och korrekt sätt.

Egendomsnämndens självständiga förvaltning samordnas personellt i enheten medan den ekonomiska kompetensen köps av ekonomienheten. Den skogligen kompetensen köper egendomsnämnden från Skogssällskapet sedan 2008.

Enhetens bemanning 2016

Stiftsdirektor	100 %	Christer Engelhardt
Stiftsjurist	100 %	Anna Tronêt
Egendomsförvaltare	100 %	Arvid Mickelåker
Receptionist	50 %	Barbro Lindblom
Receptionist, kursvärd, vaktmästare	100 %	Thomas Andersson
Utredningssekreterare	100 %	Ulrika Holmberg
Förvaltningsassistent *	50 %	Nina Vijnja
Ekonom	100 %	Anders Ahlin
Ekonom	100 %	Görel Ridne-Ahlqvist
Ekonom	100 %	Lena Jonsson
Ekonomi- och löneassistent	100 %	Weronica Holmqvist-Barckman
Ekonomi- och löneassistent	100 %	Laila Östman
Stiftskamrer	100 %	Gullvi Jakobsson

* Tjänstinnehavaren var tjänstledig från 1 april 2016 till och med 31 december 2016 och avslutade därefter sin anställning vid stiftskansliet Visby stift.

Kurs och konferensverksamheten

Antalet besökare uppskattas till 3570 personer.

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Antal besökande	4900	4600	4200	5175	3842	3 279	2 191	3000	3500	3500	3570

Typ av grupp	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Valda organ	20 %	18 %	19 %	19 %	22 %	23 %	24 %	17 %	15 %	14 %	14 %
Utbildn./utv	22 %	42 %	33 %	16 %	21 %	24 %	10 %	14 %	20 %	17 %	15 %
Externa	22 %	18 %	16 %	33 %	25 %	24 %	35 %	38 %	34 %	30 %	33 %
Inomkyrkl organ	36 %	22 %	32 %	32 %	32 %	29 %	31 %	31 %	31 %	39 %	37 %

Stiftscentrum och personal

Stiftsdirektorn är arbetsmiljöansvarig.

Egendomsförvaltningen är integrerad i förvaltningsenheten i frågor som rör personal och andra för egendomsförvaltningen gemensamma frågor. Ekonomin sköts av förvaltningsenheten, men i övrigt arbetar egendomsförvaltningen på direkt uppdrag från egendomsnämnden.

Ledningsgruppen vid stiftskansliet består av biskopen, stiftsprosten och stiftsdirektorn med biskopen som ordförande och stiftsdirektorn som sekreterare. Vid några tillfällen per år, av övergripande planeringskaraktär, utökas ledningsgruppen med stiftsjurist, stiftskamrer och utredningssekreterare. Ledningsgruppen har träffats 11 gånger under 2016 varav 2 i så kallad utökad ledningsgrupp.

I chefskapet för stiftsdirektor och stiftsprost innefattas även uppgiften att samordna och vara stiftets kontakt i relation till Svenska kyrkans nationella nivå med medverkan vid de strategiska chefsmöten som regelbundet äger rum under ledning av Svenska kyrkans generalsekreterare.

Prostmötet har en tydlig ställning som samrådsforum mellan stift och församlingar. Avsikten är att förstärka möjligheten till dialog i frågor som bland annat rör ekonomi och struktur.

Hyresförhållandet till Statens Fastighetsverk (SFV) beträffande stiftskansliets lokaler kvarstår enligt hyreskontrakt gällande år 2015-2017. Arbetsrum som inte används för stiftets verksamhet hyrs ut.

Personalsamlingar

Det har varit 10 personalsamlingar under 2016.

ca GS DE

100 Stiftsfullmäktige (budget 105 tkr, utfall 91 tkr)

Stiftsfullmäktige har haft två sammanträden under 2016. Vårsammanträdet var den 26 maj i Visby med efterföljande gemenskap i Biskopsgården. Höstsammanträdet var den 26 november i Visby - Helge Andshuset. Stiftsfullmäktige beslutade i enlighet med en motion från Ingrid Smittsarve (Centerpartiets nomineringsgrupp) vid sitt majsammanträde att ett av fullmäktiges sammanträden ska förläggas till en lördag. Sammanträdet den 26 november 2016 blev det första sammanträdet att förläggas till en lördag. Utvärdering av lördagssammanträde ska ske efter mandatperiodens utgång. Arvode utgår inte till ledamöterna men ordförande får ett årsarvode.

110 Revisorerna (budget 60 tkr, utfall 60 tkr)

Sedvanliga revisionsarvoden. Upphandling av revisionstjänsterna upphandlas på nytt för varje mandatperiod.

120 Stiftsstyrelsen (budget 510 tkr, utfall 430 tkr)

Utfallet består av sammanträdesarvoden samt ett grundarvode per månad för dess förste vice ordförande. Arvodena blev lägre än budgeterat. I årets utfall ingår också kostnad för stiftsstyrelsens resa till Bryssel.

140 Egendomsnämnden (budget 0 tkr, utfall 0 tkr)

Under året har en resursförstärkning av en 40 procentig förvaltningsassistenttjänst tillkommit vid sidan om egendomsförvaltaren. Kostnader för egendomsnämnden/förvaltningen faktureras till prästlönetillgångarna.

150 Domkapitlet (budget netto 410 tkr, utfall 307 tkr)

Domkapitlet har haft nio ordinarie sammanträden under 2016 och tre sammanträden med den mindre grupp som får fatta beslut i tillsättningsärenden. Inför domkapitlets yttranden har sekreteraren eller en stiftsadjunkt genomfört intervjuer med sökande till kyrkoherdetjänster på Gotland och i utlandsförsamlingar varav de senare intervjuerna har gjorts i Uppsala eller via videolänk från Visby. I samband med april-sammanträdet gjorde domkapitlet en resa till Rom med studiebesök hos Svenska kyrkan i Rom samt hos ett flertal kyrkliga och ekumeniska organisationer. I november deltog sex personer från domkapitlet samt stiftsjuristen i två dagars domkapitelöverläggningar i Uppsala som kyrkostyrelsen hade inbjudit till. Sammanträdesarvoden har utbetalats till valda ledamöter och ersättare samt arvode till domkapitlets musiksakkunnige. Resor och traktamenten för utlandsförsamlingarnas två representanter och ersättare har bekostats av kyrkostyrelsen. Anledningen till att utfallet blev lägre än budget beror på att omkostnaderna inte blev så höga såsom budgeterat.

170 Gemensamma kostnader valda organ (budget 100 tkr, utfall 99 tkr)

Det budgeterade utrymmet används när stiftsstyrelsen ger någon ett särskilt uppdrag att representera stiftet eller om stiftet har behov av särskilt utredningsuppdrag. Under året har bland annat delar av detta använts för stukturutskottets räkning i form av konsultstöd till indelningsarbetet inom Hoburgs-, Havdhems-, och Alva, Hemse och Rone Församling.

ca gs RE

173 Riktat församlingsbidrag – GIP (budget 0 tkr, utfall 0 tkr)

Medel i riktat församlingsbidrag är i anspråktaget för fortsatt implementering av GIP (gemensamma IT-plattformen) i församlingar och pastorat i Visby stift. GAS införandet i Norra Gotlands pastorat och inom Romaklostets pastorat har även det under året tagit medel i anspråk efter ett beslut i stiftsstyrelsen.

200 Biskopsämbetet (budget 2 530 tkr, utfall 2 665 tkr)

De kostnader som hör till biskopsämbetet inkluderar stiftets hyra av biskopsgården från egendomsnämnden. Huvuddelen av de direkta kostnaderna som rör biskopens arbete i utlandskyrkan bekostas av Kyrkokansliet. Biskopens arbetstid delas mellan församlingarna på Gotland och utlandsförsamlingarna, men lön och lönebikostnader tas ur stiftets budget i sin helhet. Utlandsförsamlingarna har genom sina regelbundna byten på prästtjänsterna och som en konsekvens därav, mottagande av nya kyrkoherdar, tagit en stor del av biskopens tid i anspråk. Genom domkapitlets roll som tillsynsorgan tas stiftets resurser även i anspråk arbetstid för stiftsjuristen och delar av utvecklingsenhetens personal.

203 SKUT (budget 0 tkr, utfall 0 tkr)

Kyrkan på nationell bidrar med 400 tkr för kostnader som hänförs till utlandskyrkans koppling till stiftet. Bidraget fördelas mellan biskopsämbetet (verksamhet 200) och domkapitlet (verksamhet 150).

281 Kyrkoyal (budget 30 tkr, utfall 16 tkr)

Förberedelserna för kyrkoyal 2017 har startat under 2016. Två tjänstemän på stiftskansliet har deltagit i de förberedelser som kyrkokansliet anordnat inför kyrkoyal. Under 2016 har det varit utbildningar och konferenser vid fem tillfällen i Uppsala/Stockholm.

379 Landsbygdsriksdag (budget 300 tkr, utfall 300 tkr)

Den 27 till 29 maj 2016 genomfördes den fjortonde Landsbygdsriksdagen och denna gång på Gotland. Enligt arrangören, Riksorganisationen Hela Sverige ska leva, var det 750 deltagare varav cirka 50 kom från andra länder. Stiftsstyrelsen ansåg det angeläget att Svenska kyrkan Visby stift fanns representerade och fattade den 12 februari 2014 ett inriktningsbeslut om att i det fall landsbygdsriksdagen förlades till Gotland, skulle stiftsstyrelsen avsätta 300 000 kronor i 2016 års budget för ändamålet. I budgeten för 2016 avsattes ett bidrag till Landsbygdsriksdagen som fördelades med 150 tkr i rent ekonomisk stöd och 150 tkr var arbetsinsatser som stiftskansliet gör samt övriga omkostnader som exempelvis bussresor, seminarier, utställning vid Wisby strand.

På fredagen anordnades det temaresor runt om på Gotland. Flera av resorna hade kyrkligt tema och alla guiderna hade i den guideutbildning som hållits fått information om kyrkorna. Under lördagen var det seminarier. Visby stift anordnade ett av dem – Kyrkan mitt i byn. På söndagen var det en multireligiös andakt i domkyrkan som var mycket uppskattad. Visby stift hade också en bemannad monter på Visby strand under helgen.

Utvärderingen visade att 83 % av de 500 deltagare som besvarat utvärderingen hade gett högsta eller näst högsta betyg till Landsbygdsriksdagen. Frågan är hur landsbygdsfrågorna lever vidare.

Cc *gs* *RE*

400 Förvaltningsenheten (budget 6 830 tkr, utfall 6 525 tkr)

Förvaltningsenhetens lönekostnader samt att förvaltningsenheten med dess personal har för sin verksamhet också utrymme för de resor som måste företas i tjänsten och på enheten finns ett i centrala avtal avtalat belopp för fortbildning. Enheten har inga egna projekt/verksamheter utan "personalen gör verksamheten".

Prästlönetillgångarna köper ekonomitjänster av enheten motsvarande 30 % tjänst.

Verksamheten med ekonomisk samverkan (servicebyråverksamheten) har fortsatt enligt tidigare upplägg där ekonomitjänsterna vid enheten till stor del är resurser inriktade mot att främja församlingarna vad gäller ekonomi- och lönehantering. Den 1 januari 2016 bildades Romaklosters pastorat. Under året har följande församlingar/pastorat helt eller delvis ingått i verksamheten:

Alva, Hemse och Rone församling
Burs pastorat
Garde församling
Havdhems församling
Hoburgs församling

Klinte pastorat
Romaklosters pastorat
Stenkumla församling
Norra Gotlands pastorat
Visby domkyrkoförsamling

406 Gemensamma intäkter/kostnader (budget +22 208 tkr, utfall +22 382 tkr)

Här redovisas stiftskansliets huvudsakliga intäkter från det inomkyrkliga utjämningsystemet, såsom t.ex. kyrkoavgift och utdelning från prästlönetillgångar.

Stiftsfullmäktige avsatte 2 100 tkr i bidrag till församlingar/pastorat för året 2016 och 2 098 tkr har disponerats för detta ändamål.

Under denna budgetpost har 500 tkr avsatts för den eventuella uttagsbeskattningen av servicebyråverksamheten, som kan komma att ske.

Att utfallet är bättre än budget beror på en oväntad återbetalning från FORA på 158 tkr.

407 Finansiella intäkter och kostnader (budget +390 tkr, utfall +445 tkr)

Utdelningar från de finansiella placeringarna i Ethos räntefond och Ethos aktiefond uppgår för året till 505 tkr vilket är 205 tkr bättre än budget. Ränteintäkter och placeringen i ränteobligation uppgår till 42 tkr vilket är 48 tkr sämre än budget. Extraränta på kyrkkontot blev 23 tkr.

Under året har också en nedskrivning av värdepapper gjorts på 100 tkr.

425 IT (budget 478 tkr, utfall 511 tkr)

IT budgeteras särskilt och består av kostnader för tjänster och avtal. Stiftet är anslutet till Kyrkokansliets IT-lösning vilket ska bli säkrare framöver och inkluderar en stor del support från Kyrkokansliet. Det har kompletterats med datorer under året.

Under året har 359 ärenden diarieförts, fördelade på stiftsstyrelsen, domkapitlet, biskopsämbetet, egendomsnämnden och kyrkoantikvarisk ersättning. Totalt har 74 kyrkoantikvariska ansökningar registrerats för 2017.

430 Reception och kontorservice (budget 585 tkr, utfall 554 tkr)

Reception och kontorservice avser de basala kontorsfunktionerna kontorsmaterial, telefoni och postbefordran inklusive kostnaderna för stiftets bil m.m.

435 Gemensamma personalkostnader (budget 250 tkr, utfall 158 tkr)

Här finns till exempel kostnader för personalrepresentation, företagshälsovård och personalrekrytering. Under 2016 erbjöds samtliga anställda vid stiftskansliet en hälsokontroll genom företagshälsovården. Anledning till utfallet är lägre kostnader för företagshälsovård och intern personalrepresentation.

440 Egendomsförvaltningen (budget 56 tkr, utfall 54 tkr)

En mindre del, 10 %, av kostnaderna för eigendomsförvaltaren belastar stiftets budget. Under 2016 har ytterligare 10 % belastat stiftets budget för deltagande i arbetsgrupp för fastighetsfrågar på nationell nivå.

450 Kurs och konferens (budget +50 tkr, utfall + 63 tkr)

Det är främst interndebltering som ger ett överskott och samtidigt är verksamheten en del av Helge Andshuset "ansikte mot andra kyrkotillhöriga och den allmänhet" som kansliet betjänar.

475 Lokaler (budget 1 689 tkr, utfall 1 570 tkr)

Stiftet disponerar hela byggnaden och har därför möjlighet att hyra ut kontorsrum. Under året har kontorsrum uthyrt till Prästlönetillgångarna, Samfälligheten Gotlands kyrkor, Skogssällskapet och Blåelds fastighetsaktiebolag. Det fakturerade beloppet uppgår till totalt 282 tkr. Avskrivningarna var för högt budgeterade, därav lägre utfall än budget.

Under 2016 gjordes en ommöblering av receptionen för att göra den med luftig och besöksvänlig. En arbetsplats vaktmästeri, receptions- och konferensvärden flyttades till en tillfällig placering i det öppna rummet bakom receptionen. I samband med det blev Blåelds fastighetsbolag uppsagda med avflyttning senast 31 december 2016. Utredningssekreteraren som i sin tjänst har mycket kontakt med stiftets förtroendevalda behövde ett större rum i samband med protokolljusteringar och så vidare. Följden har nu blivit att utredningssekreteraren har flyttat in i det rum som har varit uthyrt till Blåelds fastighetsbolag och vaktmästeri, receptions- och konferensvärden har flyttat in i rummet efter utredningssekreteraren. Rummet bakom receptionen har under 2016 iordningställts till ett icke bokningsbart sammanträde- och grupprum som är fritt att tas i bruk när som det är ledigt.

476 Biblioteket (budget 75 tkr, utfall 0 tkr)

Har inte nyttjats under året.

Förtroendevalda 2016

Stiftsstyrelsen

Ordförande

Biskop Sven-Bernhard Fast

Ledamöter

Sven-Bernhard Fast, ordförande

Hilbert Karlqvist

Peder Fohlin

Lilian Edwards

Lennart Lindgren, förste vice ordförande

Johan Aronsson

Curt Broberg

Ewy Klinth

Per-Olof Jacobsson, andre vice ordförande

Inger Harlevi

Karin Hjorth

Jakob Tronêt t.o.m. 25 maj därefter Henrik Danielsson

Ersättare

Mats Hermansson

Gunnel Larsson

Egil Lyngstad

Christine Edström

Susanne Redig

Pia Toftenius

Sture Gardell

Gertrud Södergren

Ann-Charlott Hansson

Christer Hedlund

Liv Stenström t.o.m. 25 maj därefter August Hermansson

Henrik Danielsson t.o.m. 25 maj därefter

Martina Åkeson Wollbo

Egendomsnämnden

Ordförande

Sture Gardell

Ledamöter

Arne Nyroth, vice ordförande

Brita Hermansson

Gunnar Lindby

Karl Johan Johansson

Ersättare

Bengt Olsson

Börje Bendelin

Sylve Klinth

Lars-Håkan Lindberg

Bertil Hägg t o m 25 maj därefter Ann Redner

Domkapitlet

Ordförande

Sven-Bernhard Fast

Vice ordförande

Mats Hermansson

Ersättare för biskopen och domprosten som ledamöter

Richard Wottle

Ledamot som är präst eller diakon på Gotland

Ledamot

Monika May

Ersättare

Vakant

Ledamot som är präst eller diakon i en församling i Svenska kyrkan i utlandet

Ledamot

Per Edler fr.o.m. 1 februari 2016

Ersättare

Kristina Sandgren Furberg

Domarledamot

Ledamot

Sture Stenström

Ersättare

Peter Freudenthal

Lekmanaledamöter

Ledamot

Malle Björklund

Ingrid Smittsarve

Håkan Jonsson

Ersättare

Gabriella Löf

Barbro Hejdenberg Ronsten

Karl-Henrik Fridblom

Ledamot som utsetts av kyrkomötet

Ledamot

Agneta Leroy

Ersättare

Anders Rengefors

Prostmötet

Sven-Bernhard Fast, biskop

Mats Hermansson, domprost

Martina Åkeson Wollbo, kontraktsprost Nordertredingen

Benny Helgesson, kontraktsprost Sudertredingen

Staffan Beijer, kontraktsprost Medeltredingen t.o.m.30 juni 2016

Monika May, kontraktsprost Medeltredingen fr.o.m. 1 juli 2016

Richard Wottle, stiftsprost

Arbetsgrupper 2016

Beredningsutskott

Ordinarie ledamöter Biskop Sven-Bernhard Fast, Lennart Lindgren, Inger Harlevi och Per-Olof Jacobsson med Lilian Edwards, Karin Hjorth och Ann-Charlott Hansson som ersättare.

Strukturutskott

Biskop Sven-Bernhard Fast, Håkan Jonsson, ordf., Per-Olof Jacobsson, vice ordf., Christer Hedlund, adjungerade: Torsten Svensson, Hilbert Karlqvist, kontraktsprostarna, Benny Helgesson, Staffan Beijer (t.o.m. 30 juni 2016), Monika May (fr.o.m. 1 juli 2016) Martina Åkeson Wollbo och domprosten Mats Hermansson samt tjänstemännen: Christer Engelhardt, Anna Tronêt, Richard Wottle och Ulrika Holmberg.

Personalutskott

Biskop Sven-Bernhard Fast, Curt Broberg, ordf., Hilbert Karlqvist v. ordf., Inger Harlevi och Christer Engelhardt, Richard Wottle

Stiftets kontaktpersoner rörande sexuella övergrepp begångna i kyrkliga miljöer

Camilla Vallhagen och Bimbi Ollberg

Kyrkoherdarna i stiftets valda ledamot i Samfälligheten Gotlands kyrkor

Emil Stenhammar fr.o.m. 1 maj 2016

Ledamot i Sveriges Kristna Råds rådsförsamling

Gunnel Larsson med Hilbert Karlqvist som ersättare

Ombud i Svenska kyrkans arbetsgivarorganisations arbetsgivar konferens i Visby stift

Gunnel Larsson, Ylva Andersson och Inger Harlevi, med Kurt Lind, Ann-Charlott Hansson och Christer Hedlund som ersättare

Representanter i Internationella samrådet i Visby stift

Lilian Edwards med Ewy Klinth som ersättare

Regionala samrådsgruppen för det kyrkliga kulturarvet i Visby stift

Biskop Sven-Bernhard Fast, Per-Olof Jacobsson, ordf. Lennart Lindgren vice ordf., Göte Johansson, Inger Harlevi, Mary Andersson, Sture Larsson, Emil Stenhammar, Claes Holmgren, Gotlands Museum – Eva Selin, Pär Malmros, Samfälligheten Gotlands kyrkor - Carin Jakobsson, Eva Westeman, Ingegerd Paulin, Länsstyrelsen – Susanne Hallander, Anna-Karin Müller, samt tjänstemännen: Rebecka Svensson, Christer Engelhardt och Ulrika Holmberg

Stiftskansliets inredningsgrupp

Inger Hägg och Görel Ridne Ahlqvist

Stiftskansliets interna miljögrupp

Thomas Andersson, Rebecca Kinnander och Laila Östman

ce gb RE